

Kommunal.

**Rapport från
stadgeutredningen**

**KONGRESS
2019**

Stadgeutredningens rapport

Utredningens uppdrag

Förbundsstyrelsen beslutade den 23 november 2016 att tillsätta en stadgeutredning inför 2019 års kongress. Stadgeutredningen ska bidra med förslag till beslut som kan leda till att Kommunal blir en ännu bättre fackförening.

Utredningen fick i uppdrag att den skulle bedrivas med operativt arbete i olika arbetsgrupper och arbetsprocesser som involverar många i organisationen genom olika forum, exempelvis fokusgrupper och dialogkonferenser samt avstämningar på förbundsmötena innan 2019 års kongress.

Utredningen fick också i uppdrag att ge förslag om hur Kommunal kan fortsätta att utveckla organisationen och verksamheten så att förtroendet för Kommunal och dess företrädare ökar och gynnar medlemsvärningen. Strävan ska därför vara att förenkla stadgarna och göra dem tydligare.

Stadgeutredningens förslag ska leda till en effektiv organisation med en tydlig ansvarsfördelning, med fokus på kärnverksamheten och med ett fokus på fackligt arbete på arbetsplatsen samt med aktiva medlemmar som har inflytande i praktiken.

Utgångspunkten för utredningen har varit portalparagrafen, Kommunals vision och grundläggande värderingar, kärnvärden, kongressbeslut samt uppdrag från förbundsstyrelsen.

Stadgeutredningens uppdrag har därutöver varit att särskilt:

- Utredda stadgarnas ändamålsenlighet inklusive en juridisk översyn av ansvarsförhållanden och befogenheter med mera
- Utredda om hela förbundsledningen ska ingå i förbundsstyrelsen
- Utredda antalet ledamöter i förbundsledningen
- Utredda avdelningskassörernas roll
- Utredda valberedningens arbetsätt och reglering
- Se över de demokratiska nivåerna i Kommunal för att värna medlemsinflytandet
- Utredda antal ledamöter i förbundsstyrelsen
- Utredda om personliga suppleanter ska vara kvar
- Utredda längden på kongressperioden
- Utredda antalet kongressombud

Följande ledamöter utsågs till att ingå i stadgeutredningens styrgrupp:

Per Holmström	Förste vice ordförande, ordförande tillika sammankallande
Lena Andersson	Enhetschef, huvudsekreterare, förbundskontoret
Lisa Bengtsson	Tredje vice ordförande
Jenni Moverare	Förbundsstyrelsen, Kommunal Vänerväst
Cecilia Ljungqvist	Förbundsstyrelsen, Kommunal Sydväst
Maj Bergendahl	Avdelningsordförande, Kommunal Öst
Ulf Hansson	Sektionsordförande, Kommunal Skåne
Kristina Mårtensson	Kanslichef, förbundskontoret
Lotta Lunden	Enhetschef, förbundskontoret
Åke Lundström	Ombudsman, förbundskontoret
Inger Öhlin	Ledningsassistent, förbundskontoret

Sirpa Bergenstoft	Adjungerad ombudsman förtroenderådet, Kommunal Vänerväst
Ulla Lindqvist	Sakkunnig, före detta ledamot i LOs ledning
Sture Nordh	Sakkunnig, före detta ordförande TCO

Stadgeutredningen har haft nio sammanträden och har behandlat alla paragrafer i stadgarna.

Utredningens arbetssätt

Stadgeutredningen kom snabbt fram till att i dagens stadgar finns det rena handläggningsfrågor som inte behöver stadgereglas. Det finns även frågor som är reglerade i andra dokument som till exempel arbetsordning och delegationsordning. Stadgarna är uppbyggda från ett förbundsperspektiv och utgår från medlemmarnas skyldigheter. Språket som används gör att stadgarna inte är särskilt tydliga, de kan vara svåra att tolka och kännas omoderna. Stadgarna ska stödja det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

För att involvera många i stadgeutredningens arbete och för att få in idéer om hur stadgarna kan förändras, har stadgeutredningen haft två arbetsgrupper med uppdrag att se över de demokratiska nivåerna i Kommunal och utreda avdelningskassörernas roll. Stadgeutredningen genomförde workshops om för- och nackdelar med arbetsgruppernas förslag på alla avdelningars representantskapsmöte förutom i Kommunal Stockholm som valde att ha en föredragning på representantskapsmötet och workshopen vid ett annat tillfälle.

Stadgeutredningen sammanställde olika förslag som stadgeutredningen diskuterade, till ett material för en workshop som samtliga avdelningar har genomfört.

Ledningsgrupperna i samtliga avdelningarna har tillsammans med enhetschefer och förbundsledning diskuterat en del av förslagen.

På förbundsmötena har även stadgeutredningens arbete diskuterats i grupper.

Svaren från de båda workshoppen, ledningsgruppsaktiviteten och förbundsmötena har sammanställts och används vidare i stadgeutredningens arbete. Svaren har varit rådgörande för de förslag stadgeutredningens lägger fram.

I stadgeutredningen har det funnits med sakkunniga som kunnat ge synpunkter utifrån ett utanför perspektiv.

Arbetsgruppens uppdrag var att göra en översyn av de demokratiska nivåerna för att värna medlemsinflytandet och att förslå en ny organisationsstruktur.

I arbetsgruppen rörande de demokratiska nivåerna i Kommunal deltog

Jenni Moverare	Förbundsstyrelsen, Kommunal Vänerväst
Jessica Klemetsson	Förbundsstyrelsen, Kommunal Stockholms län
Jennifer Udenstam	Ledamot i centrala ungommittén, Kommunal Västra Svealand
Maj Bergendahl	Avdelningsordförande, Kommunal Öst
Nicklas Gustafsson	Sektionsordförande, Kommunals Bergslagen
Åke Lundström	Sammanställande förbundskontoret

Arbetsgruppen rörande avdelningskassörernas roll vars uppdrag var att göra en översyn av kassörrollen, funktion, uppdragets innehåll samt kassör eller vice ordförande och hur skulle den rollen se ut.

I arbetsgruppen rörande avdelningskassörernas roll deltog

Per Brännström	Avdelningskassör, Kommunal Västerbotten
Ulf Hansson	Sektionsordförande, numera ombudsman, Kommunal Skåne
Rolf Larsson	Avdelningskassör, numera administrativ chef, Kommunal Västra Svealand
Cecilia Ljungqvist	Förbundsstyrelsen, numera ombudsman, Kommunal Sydväst
Jeanette Nordström	Avdelningskassör, Kommunal Öst
Hans-Göran Steneryd	Avdelningskassör, Kommunal Bergslagen
Eva Törnblom-Pettersson	Avdelningskassör, numera avdelningsordförande, Kommunal Västra Svealand
Ulf Gustafsson	Sammanställande, förbundskontoret numera LKC, Kommunal Vänerväst

Arbetsgruppernas förslag redovisas i samband med de paragrafer som områdena behandlas.

Stadgeutredningen har i sitt arbete tagit hänsyn till inkomna motioner, de motioner som kongressen föreslås bifalla är synkade med förslaget.

Stadgeutredningens intentioner

Stadgeutredningens intentioner har varit att medlemmarna ska vara i centrum och känna igen sitt Kommunal i stadgarna. Stadgarna ska utgå från medlemmen och dess rättigheter. De ska främja det fackliga arbetet på arbetsplatsen och uppmuntra till ett fackligt engagemang och vara till hjälp för att stödja medlemsvärningen och därmed höja organisationsgraden. Kommunals ändamål, inriktning och uppgifter ska tydligt framgå och vara en ledstjärna i det fackliga arbetet. Det fackliga engagemanget på arbetsplatsen ska stöttas av en demokratiskt uppbyggd organisation med allt från arbetsplatsombud till förbundsledning där även de anställda har en roll att vara utförare i verksamheten.

Stadgarna är helt omarbetade och utgår främst från arbetsplats- och medlemsperspektivet.

Förslag till stadgeändringar med motiveringar

Rapporten tar upp motiv till de största förändringarna mot dagens stadgar. De nya förslagen är skrivna i kursiv stil.

§ 2. Kommunals ändamål

§ 2 är indelad i fyra olika moment, ändamål och värderingar, inriktning, uppgifter och organisationsområde.

Mom 1. Ändamål och värderingar

Medlemmarnas inflytande

Det är medlemmarna i Kommunal som är Kommunal, därför är det självklart att inleda portalparagrafen med, Kommunal är en medlemsstyrd organisation och vilken betydelse medlemmarnas inflytande och engagemang har för den verksamhet som bedrivs inom Kommunal.

Förslag på ny text

Kommunal är en medlemsstyrd organisation som bygger all verksamhet på medlemmarnas inflytande, delaktighet, behov och önskemål.

Arbetsplatsen

Sammanhållningen och styrkan på arbetsplatserna kan inte övervärderas, när många är med och alla går åt samma håll är Kommunal en maktfaktor att räkna med när det gäller att skapa bästa möjliga villkor i arbetslivet.

Förslag på ny text

Kommunal ska företräda medlemmarnas gemensamma intresse, stärka sammanhållningen och styrkan på arbetsplatserna för att skapa bästa möjliga villkor i arbetslivet och i samhället.

Demokratisk organisation

Kommunal kämpar för alla människors lika värde och är en demokratisk organisation som värnar om ett demokratiskt samhällssystem.

Förslag på ny text

Kommunal är en demokratisk organisation som värnar om ett demokratiskt samhällssystem och bygger all verksamhet på uppfattningen och respekten för alla människors lika värde och rätt.

Värderingar

Kommunals värderingar vägleder Kommunals verksamhet, dess förtroendevalda och anställda. Jämställdhet är en värdering som behöver uppvärderas och ska prägla Kommunals verksamhet.

Förslag på ny text

De värderingar som vägleder Kommunals verksamhet är alla människors lika värde, rättvisa, jämlikhet, jämställdhet, solidaritet och frihet.

Mom 2. Inriktning

I mom 2. tydliggörs vad det är som styr Kommunals verksamhet.

Förslag på ny text

Det som styr inriktningen på verksamheten är:

- *En stark arbetsplatsorganisation*
- *Rättvisa och goda löne- och anställningsvillkor, trygghet i anställningen, bra arbetsvillkor och arbetsmiljö, arbetsinnehåll, samt utbildning-och utvecklingsmöjligheter*
- *Allas rätt till arbete*
- *Att verka för ett samhälle och arbetsliv på grundval av ett demokratisk socialistiskt och feministiskt perspektiv*
- *Att verka för att främja medlemmarnas ekonomiska och sociala situation i samhället*

Mom 3. Kommunals huvudsakliga uppgifter

För att alla ska veta och tydliggöra vad Kommunals huvudsakliga uppgifter är det nu inskrivet i portalparagrafen

Förslag på ny text

Kommunals huvudsakliga uppgifter är att:

- *Erbjuda medlemskap till alla inom Kommunals verksamhetsområde*
- *Genom en hög organisationsgrad ha styrkan att löpande förbättra medlemmarnas arbetsvillkor*
- *Stärka alla medlemmar genom fackliga studier, information och opinionsbildning*
- *Organisera alla yrkesgrupper i Kommunal så att medlemmarna tillsammans blir starkare än var och en för sig*
- *Bedriva förhandlingsverksamhet och teckna kollektivavtal*
- *Motverka all form av diskriminering*
- *Genom medlemskap i LO samverka med LO och övriga LO- förbund samt med andra svenska organisationer som Kommunal har gemensamma intressen med*
- *Aktivt påverka politiken på alla nivåer i samhället*
- *Kommunal samarbetar i huvudsak med fackföreningar i andra länder som tillhör Internationella Fackliga Samorganisationen (IFS), dess regionala organisationer och branschfederationer*
- *I övrigt bedriva verksamhet enligt stadgarna och enligt de beslut som fattas av Kommunals beslutande organ*

§ 3. Kommunals organisation

I Kommunals lokala organisation finns en liten förändring, motiven redovisas senare under § 9 mom 10.

Förslag på ny text

Avdelningen är indelad i sektioner. Inom sektion/avdelning kan arbetsplatsorganisationer bildas.

§ 4. Inträde och medlemskap

Kommunal har flera olika medlemskapsformer, man kan vara betalande aktiv medlem, där alla förmåner ingår. Kommer man från ett utomnordiskt land och jobbar exempelvis som säsongsanställd i bärbranschen kan man ha ett tillfälligt medlemskap. Med anledning av att medlemsförsäkringarna inte gäller för dessa medlemmar och de inte har någon större nytta av Kommunalarbetaren, är avgiften enligt nivå 1. Om man är medlem i ett annat LO-förbund och jobbar som räddningstjänstpersonal i beredskap kan man ha en annan form av medlemskap, där försäkringspaketet hos Kommunal inte ingår eftersom det redan finns i det andra LO-förbundet, avgiften är nedsatt för dessa medlemmar. Är man ung studerande på en gymnasieskola inom Kommunals verksamhetsområde kan man vara studerandemedlem och alla förmåner ingår, studerandemedlemskapet är gratis. Stadgeutredningen förslår att det endast är aktivt betalande medlemskap som ska stadgeregleras, övriga medlemskap och regelverk kring dessa hanteras av förbundsstyrelsen.

Gratis studerandemedlemskap föreslås upphöra men de är välkomna som betalande medlemmar.

Mom 1. Rätt till medlemskap, studerandemedlemskap

Studerandemedlemskapet föreslås bli ett aktivt betalande medlemskap, alla unga som vuxna som studerar inom Kommunals verksamhetsområde kan bli medlemmar. Och alla betalar efter den inkomst man har när man studerar. Det innebär inte att Kommunal ska sluta besöka gymnasieskolorna utan tvärtom att det är viktigt att bygga relationer med studenterna, värnngsinsatserna gör vi i årskurs tre på gymnasiet.

Kostnader studerandemedlemskap

Studerandemedlemskapet i den form som är i dag, det vill säga gratis medlemskap med alla förmåner är kostsamt för Kommunal. Varje studerande medlem kostar ca 130 kronor per månad, ca 1560 kronor per år. Det inkluderar administrativa kostnader och förmåner.

Kommunal har idag ca 4000 studerandemedlemmar, kostnad för Kommunal är ca 6, 2 miljoner per år, som övriga medlemmar solidariskt betalar. Till dessa kostnader ska det även läggas till alla resurser Kommunal lägger ner på att försöka värva dem till ett aktivt betalande medlemskap, exempelvis ersättning till de som ringer. Kostnader för medlemsutbildning för studerandemedlemmar, stipendier och övriga kurskostnader. Ca 30 procent av avgångsstudenterna väljer ett aktivt betalande medlemskap.

Det nya förslaget innebär att studerandemedlemmar betalar medlemsavgift utifrån den inkomst de har när de studerar, har man ingen inkomst är det den lägsta avgiften man blir placerad i.

Vuxenstuderande

Under många år har det funnits motioner till kongressen att även vuxenstuderande ska kunna bli studerandemedlemmar. Motiveringen är att det är de vuxna studerande inom Kommunals verksamhetsområden som sedan fortsätter att arbeta inom Kommunals verksamhetsområden. Den motiveringen håller stadgeutredningen med om. Men med tanke på de kostnader det skulle innebära för Kommunal är det inte möjligt i den form som studerandemedlemskapet är idag. Diskrimineringslagen möjliggör inte olika avgifter eller olika medlemsformer mellan unga och vuxna studerande.

Kommunal har blivit stämnda genom diskrimineringsombudsmannen för åldersdiskriminering, av en som studerar på Komvux och nekats bli studerandemedlem. Domen är inte avgjord än. Domen kommer att innebära att Kommunal antingen har eller inte har diskriminerat någon av skäl som har samband med ålder. Det kan finnas skäl att ändra regleringen av studerandemedlemskapet även vid en ”vinst”. Oavsett utgången i detta mål är förarbetena till diskrimineringslagen tydliga, frågan om studerandemedlemskap berörs specifikt i förarbetena till diskrimineringslagen och något undantag från Kommunal mot åldersdiskriminering finns inte i detta avseende. Stadgarna behöver ändras så att studerandemedlemskapet tas bort eller görs åldersneutrala.

Gratis studerandemedlemskap eller avgift

Vi vet idag att Kommunals medlemmar tycker att medlemsavgiften är för hög. Om både unga och vuxna studerande ska kunna bli studerandemedlemmar med fortsatt gratis medlemskap skulle dessa kostnader skjuta i höjden, vilket innebär en högre avgift för de aktiva betalande medlemmarna. Om avgiften höjs kan det vara en andledning för dessa medlemmar att välja att gå ur Kommunal och försvårar även värvningsarbetet. Vi vet också att olika avgifter för olika åldrar inte är förenligt med diskrimineringslagen. Ett rättvisetänk är att alla medlemmar oavsett ålder betalar medlemsavgiften utifrån den inkomst de har och utifrån de förmåner man kan få del av i medlemskapet oavsett om man arbetar eller studerar. Har man ingen inkomst är det den lägsta avgiften man blir placerad i.

Förslag på ny text

Varje arbetstagare inom förbundets verksamhetsområde har rätt till inträde i förbundet. Rätt till inträde gäller dock inte i fall då uteslutningsgrund föreligger. Rätt till inträde har även de som genomgår yrkesinriktad utbildning inom Kommunals verksamhetsområde.

Mom 2. Andra former av medlemskap

Arbetsmarknaden ändras ständigt och nya former av medlemskap kan vara nödvändiga att införa mellan kongressperioderna.

Tillfälligt medlemskap, medlemskap för Räddningstjänst i beredskap

Dessa specificerade medlemsformer föreslås utgå ur stadgarna, men ska kvarstå som alternativa medlemskap för dessa kategorier. Medlemskapsformen skiljer sig åt eftersom de olika kategorierna inte kan ta del av de olika medlemsförmåner som erbjuds.

Förslag på ny text

Kommunal kan även organisera andra arbetstagare och arbetssökande om särskilda förhållanden föreligger enligt förbundsstyrelsens bedömning. Förbundsstyrelsen fastställer vilka regler som ska gälla för dessa.

§ 5. Medlemsrättigheter och inflytande

Stadgeutredningen anser att medlemmarnas rättigheter och inflytande ska synliggöras på ett bättre sätt än vad de görs idag. Rättigheterna från olika paragrafer har därför sammanställts under denna nya paragraf.

Mom 1. Val och nomineringar av förtroendevalda

Alla medlemmar har rätt att föreslå kandidater till olika uppdrag i organisationen. De har dessutom rösträtt i den sektion de tillhör. Det är inte heller känt att alla medlemmar är valbara till förtroendeuppdrag och hur arbetsplatsombud och skyddsombud utses. Stadgeutredningen vill att alla medlemmar ska veta vilket inflytande de har i organisationen genom nomineringar och val.

Förslag till ny text

Medlem har rätt att föreslå kandidater till val av lokala, regionala och nationella uppdrag. Samtliga medlemmar har rösträtt i den arbetsplatsorganisation och sektion de tillhör.

Valbarhet

Samtliga medlemmar i Kommunal kan väljas till förtroendeuppdrag. Om det finns förhållanden som kan föranleda återkallande av förtroendeuppdrag enligt dessa stadgar, prövas rätten att inneha förtroendeuppdrag innan val sker.

Val av Arbetsplatsombud

Arbetsplatsombuden väljs av medlemmarna på arbetsplatsen efter förslag från berörda medlemmar, sektionstyrelsen fastställer valen skyndsamt därefter.

Val av Skyddsombud

Skyddsombuden utses på arbetsplatsen, enligt arbetsmiljölagen.

Mom 2. Påverkan genom motioner

Medlemmarna kan påverka Kommunal genom att:

Förslag, medlemsmöte

Lämna förslag till eller på medlemsmötet.

Fråga, representantskapsmöte

Lämna in fråga rörande verksamheten till representantskapsmötet senast tre veckor innan representantskapsmötet.

Motion, representantskapsmöte

Medlem kan lämna in motion till avdelningens representantskapsmöte senast 6 veckor innan representantskapsmötet.

Motion, kongressen

Medlem kan lämna in motion till kongressen senast åtta månader innan kongressen.

Mom 3. Avtalsförslag

Avtalsförslag

Medlem som vill förändra sitt kollektivavtal kan lämna in avtalsförslag enligt § 8 mom 3.

Mom 4. Rättshjälp

Den stadgetext som finns idag kompletteras av en hanteringsordning som finns i Kommunals delegationsordning. Den text som finns idag kan vara svårtolkad och sända signaler om att det är en rättighet att få rättshjälp. Stadgeutredningen föreslår att skrivningen i delegationsordningen kvarstår och förtydligas samt att stadgetexten kortas ner. Frågan om kvalifikationstid i medlemskapet, innan man får ta del av rättshjälpsförmånen finns även i motionerna till kongressen. Stadgeutredningen föreslår en annan variant än kvalifikationstid. Förslaget innebär att man inte kan begära att få rättshjälp om händelsen har inträffat före inträdesansökan har inkommit till Kommunal. Det innebär en ventil där Kommunal kan välja att bevilja rättshjälp till exempelvis ungdomar eller speciella kollektivavtalsfrågor som kan vara principiellt viktiga för Kommunal att driva.

Förslag till ny text

Förbundsstyrelsen kan bevilja medlem respektive avdelning juridiskt biträde för att tillvarata sina fackliga rättigheter.

Medlem kan inte kräva att bli företräd i händelser eller tvister, som inträffat före det datum inträdesansökan har inkommit till Kommunal.

§ 6. Medlemsavgift

Motiven till förändringar hänvisas även till avgiftsutredningens rapport till Kongressen 2019.

Mom 1 Medlemsavgift

Folksams försäkringspaket ingår i medlemsavgiften och anses tillhöra verksamheten i förbundsdel. Avgiften fördelas mellan förbund och avdelning efter försäkringspremien är avdragen. Det finns ingen anledning att det är specificeras som en egen del i medlemsavgiften.

Förslag på ny text

Avgiften består av två delar, en avdelningsdel och en förbundsdel.

Beslut om avgift

Det har varit otydligt vad kongressen ska besluta om gällande medlemsavgiften.

Förslag till ny text

Kongressen/förbundsmötet ska årligen ta ställning till avdelningsdel och förbundsdel samt indelning av antal avgiftsnivåer. Förbundsstyrelsen fastställer medlemsavgift och avgiftsnivåer i samband med budgetarbetet för kommande år.

A-kasseavgift

I de nuvarande stadgarna står det, att är det är Kommunal som betalar a-kasseavgiften, för att tydliggöra att det är medlemmarna som betalar sin avgift till a-kassan är skrivningen ändrad.

Förslag på ny text

Medlemmarna betalar avgiften för medlemskap i Kommunalarbetarnas arbetslöshetskassa till Kommunal, som vidarebefordrar denna till a-kassan.

Mom 2. Avgiftsunderlag

Med anledning av att förbundsstyrelsen inte kan garantera att löneimporterna fungerar tekniskt och resursmässigt, till den 1 januari 2021 finns förslaget till förändring som en attsats i stadgerapporten. Texten om avgiftsunderlag i nuvarande stadgar gäller från den 1 januari 2021 eller senare datum som förbundsstyrelsen beslutar.

§ 9. Avdelningar

En del skrivelser i § 9 är borttagna med anledning av att de är rena handläggningsfrågor och en del är förtydligade. Avdelningskassörsrollen föreslås förändras och ersättas av vice ordförande.

Mom 1. Verksamhetsområde

Motiven för arbetsplatsorganisationer finns under arbetsplatsorganisationer § 9 mom 9.

Arbetsplatsorganisationer

Förslag på ny text

Avdelningen kan bilda arbetsplatsorganisationer inom avdelningens verksamhetsområde.

Arbetsplatsorganisationer på sektionsnivå

Avdelningen ska verka för att arbetsplatsorganisationer bildas utifrån medlemmarnas önskemål och där förutsättningar finns eller om organisatoriska förhållanden så kräver. Sektionsstyrelsen alternativt avdelningsstyrelsen beslutar om bildande av arbetsplatsorganisationer.

Mom 4. Valberedning

Nomineringstiden till avdelningarnas representantskap är tidigarelagd för att valberedningen ska ha tid för att förbereda sitt förslag till årsmötet.

Förslag på ny text

Representantskapet väljer på sitt årsmöte en valberedning med uppgift att lägga fram förslag på kandidater till ordförande, vice ordförande och övrig styrelse samt revisorer.

Nominering till stadgeenliga uppdrag, sker genom att sektionens årsmöte lämnar förslag till valberedningen senast den 5 mars. Årsmötet är bundet av nomineringarna.

Mom 5. Suppleanter

Det har inkommit motioner till kongressen att slopa personliga suppleanter. Stadgeutredningen tycker det är ett bra förslag eftersom personliga suppleanter innebär att man sällan eller aldrig får delta i styrelsearbetet. En rangordning av suppleanter är mer effektivt i styrelsearbetet och mer meningsfullt för suppleanterna. Rangordningen innebär att det alltid i första hand är 1:e suppleanten som blir inkallad till styrelsemötet vid någons frånvaro.

Förslag till ny text

Lämpligt antal suppleanter väljs och inträder i den ordning representantskapet beslutar.

Mandattiden

Mandatperioden på två år ställer till problem om någon som är vald suppleant blir invald i avdelningsstyrelsen och har kvar ett år av sin mandattid.

Förslag till ny text

Mandattiden är ett år.

Mom 6. Avdelningsstyrelsens uppgift**Uppgift**

Det framgår tydligt att det är den demokratiska delen, avdelningsstyrelsen som leder verksamheten inom avdelningens verksamhetsområde.

Förslag på ny text

Avdelningsstyrelsen ansvarar för och leder verksamheten inom avdelningens verksamhetsområde, ansvarar för ekonomisk förvaltning och räkenskaper samt för att verksamheten överensstämmer med stadgar och beslut fattade av förbundets nationella beslutande organ.

Vice ordförande

Arbetsgruppen som hade till uppgift att utreda kassörsrollen i avdelningarna lämnade förslaget att ersätta avdelningskassören med vice ordförande. Tidigare har kassörsrollen varit mer av handläggande karaktär i ekonomifrågor. 2013 ändrades kassörsrollen till att bli en mer demokratisk roll i avdelningen, där kassörsrollen även skulle vara en facklig ledare. Vilka uppgifter kassörerna har i dag, ser olika ut på grund av olika anledningar. Det som är lika är att ekonomisentra har tagit över mycket av avdelningarnas ekonomihandläggning, det som bokförande kontorister gjorde tidigare. Avdelningsstyrelsen förlitar sig på kassörens kunskap om ekonomin och det är lätt att överlåta det ekonomiska ansvaret på kassören. Kunskapen om ekonomin minimeras till en person och insynen begränsas för resten av styrelsen. Stadgeutredningen tror att förändringen skulle innebära att avdelningsstyrelsen gemensamt skulle ta ett större ansvar för de ekonomiska frågorna och ekonomin i sin helhet. Det skulle bli mer fackliga diskussioner om ekonomin än bara siffror. Kommunal är en förening där hela avdelningsstyrelsen är ansvarig för avdelningens ekonomi och det är avdelningsstyrelsen som beviljas ansvarsfrihet av representantskapsmötet. Vice ordförande ska ha kvar ett särskilt ansvar för att följa upp avdelningens ekonomi. Det blir mer lika med koppling avdelning och förbund, då förbundskassörsuppgiften slopades förra kongressen.

Förbundsstyrelsen har beslutat att samtliga avdelningar ska ha en administrativ chef som har ansvar för avdelningens ekonomiadministration. Vice ordföranden får mer tid till sitt uppdrag som facklig ledare i avdelningen.

Uppdraget vice ordförande finns inte idag och det är inte självklart vem som ersätter ordförande i dennes frånvaro. Avdelningens ledarskap förstärks och avdelningsordförande blir inte så ensam i den politiska rollen.

Vice ordförande ska väljas särskilt på avdelningens representantskapsmöte, vartannat år ska ordförande väljas och vartannat år ska vice ordförande väljas, för att behålla kontinuitet i ledningsgruppen.

Förslag till ny text

Vice ordförande biträder avdelningsordförande i uppdraget och är ställföreträdare för denne vid dennes frånvaro, samt har särskilt ansvar för att följa upp avdelningens ekonomi utifrån ett fackligt och demokratiskt perspektiv.

Mom 7. Avdelningens ekonomi

Firmateckning

Att vara firmatecknare innebär att man har befogenheter att företa rättshandlingar, som att skriva under avtal, vilka blir bindande för den juridiska personen. Det är avdelningsstyrelsen som beslutar vem som ska vara firmatecknare, kretsen föreslås utökas.

Förslag på ny text

Avdelningsstyrelsen utser bland styrelsens ledamöter, ombudsmän och övriga anställda, de personer som får teckna avdelningens firma. Firmateckning är giltig när firman tecknats av två i förening, varav minst en, är ledamot av avdelningsstyrelsen.

Mom 9. Sektioner

Läs mer om arbetsplatsorganisationer under mom 9.

Förslag på ny text

Sektionen ska tillse att arbetsplatsorganisationer bildas utifrån medlemmarnas önskemål och där förutsättningar finns eller där organisatoriska förhållanden så kräver inom sektionens verksamhetsområde.

Sektionens uppgifter

Förutom att tillvarata medlemmarnas intresse framhålls medlemsvärvning, studier, rekrytera förtroendevalda och det fackliga arbetet på arbetsplatsen. En del handläggningsfrågor som finns i andra dokument är borttagna. Det arbetsplatsnära fackliga arbetet föreslås byta namn till det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

Medlemsvärvning

Den viktigaste uppgiften Kommunal står inför är att höja organisationsgraden. För att kunna vara en jämbördig part i den svenska modellen och för att förhandla fram bra villkor åt medlemmarna i Kommunal behöver vi vara många medlemmar som står bakom.

Förslag på ny text

De förtroendevalda i sektionen ska erbjuda potentiella medlemmar inom sektionens verksamhetsområde medlemskap i Kommunal.

Rekrytera förtroendevalda

Kongressen 2016 beslutade att antalet arbetsplatsombud skulle fördubblas under kongressperioden. Det målet är långt ifrån uppfyllt. För att förverkliga det fackliga arbetet på

arbetsplatsen och höja organisationsgraden behöver Kommunal fler förtroendevalda. Fler förtroendevalda innebär en mindre arbetsbörda för övriga förtroendevalda. Blir fler engagerade synliggör det Kommunal på arbetsplatserna och medlemmarnas engagemang och intresse ökar.

Förslag på ny text

De förtroendevalda i sektionen ska rekrytera förtroendevalda som företräder medlemmarna på arbetsplatserna inom sektionen samt stimulera till att bilda arbetsplatsorganisationer.

Studier

Studier är en prioriterad fråga. Medlemmarna ska erbjudas medlemsutbildning. De medlemmar som går medlemsutbildning är oftast nöjda medlemmar som sprider positiv energi om Kommunal. Många förtroendevalda rekryteras denna väg. De förtroendevalda behöver facklig utbildning för att kunna utföra sitt uppdrag. Förtroendevalda med hög kompetens om fackliga frågor och som driver medlemmarnas frågor, ger nöjda medlemmar samt en säkerhet i sitt uppdrag.

Förslag på ny text

Bedriva uppsökande verksamhet för att erbjuda fackliga utbildningar till medlemmarna inom sektionen.

Sektionsstyrelsens uppgifter

Styrelsens uppgifter rörande ansvar och uppföljning förtydligas, speciellt inom värvning, rekrytera förtroendevalda och det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

Uppgift

Förslag på ny text

Sektionsstyrelsen uppgift är att ha det övergripande ansvaret för att organisera sektionens verksamhet, verkställa beslut, och följa upp verksamheten utifrån beslutade mål.

Medlemsvärvning och organisationsgrad

Sektionsstyrelsen har ansvar för att värvning av potentiella medlemmar sker och för att följa upp medlemsvärvningen samt organisationsgraden på arbetsplatserna inom sektionens område.

Rekrytera förtroendevalda

Sektionsstyrelsen har ansvar för att arbetsplatsombud och skyddsombud rekryteras och för att följa upp rekrytering av förtroendevalda, så att det finns förtroendevalda som företräder medlemmarna på arbetsplatserna inom sektionen.

Arbetsplatsorganisation

Sektionsstyrelsen har ansvar för arbetsplatsorganisationer bildas och för att följa upp bildande av arbetsplatsorganisationer.

Medlemsmöten

Antal medlemsmöten som ska hållas är minst två, nomineringsmöte och årsmöte. För att avdelningens valberedning ska ha tid för att förbereda valen till avdelningarnas representantskapsmöte föreslås ändrad tid för årsmötets genomförande.

Antal möten

Förslag på ny text

Sektion ska för den fackliga verksamheten och medlemsinflytandet hålla det antal möten som behövs för verksamheten, minst årsmöte och nomineringsmöte. Årsmötet ska hållas senast februari månads utgång. Nomineringsmötet hålls senast fyra veckor innan årsmötet.

Mom 9 Arbetsplatsorganisationer

Arbetsgruppen som tittade på de demokratiska nivåerna ansåg att det är för byråkratiskt att bedriva klubbverksamhet. Byråkratin hindrar kreativiteten för att driva fackligt arbete på arbetsplatsen. Förslaget är att benämningen arbetsplatsorganisationer införs och de bör utgöras av arbetsplatsombud och skyddsombud.

Mom 10. Det fackliga arbetet på arbetsplatsen

Målet från 2016 var att bilda 1500 klubbar/arbetsplatsklubbar, detta har vi inte uppnått. I princip ligger antalet konstant ca 100. Argumenten som ofta framkommer är att det är för formellt att bilda klubb. Stadgeutredningen föreslår att stadgarna endast ska reglera arbetsplatsorganisationer och dessa kan se ut på olika sätt. Stadgarna ska inte vara något hinder för det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

Arbetsplatsen är grunden för det fackliga inflytandet. Att bygga arbetsplatsorganisationer innebär att medlemmarna får större möjlighet till inflytande och påverkan på sin arbetsplats och hos sin arbetsgivare.

Grunden för arbetsplatsorganisation är att det finns arbetsplats- och skyddsombud på arbetsplatsen.

Arbetsplatsorganisationerna rekommenderas och följa arbetsplatsen/ arbetsgivarens organisation. Det kan innebära att flera sektioner blir involverade. Syftet är att säkerställa medlemsinflytande i organisationen och det fackliga arbetet på arbetsplatsen. Det är viktigt att inte Kommunal sätter upp hinder som begränsar medlemmarnas engagemang och drivkraft till fackligt engagemang och förändring av arbetsvillkoren. Kommunal ska hjälpa till att förverkliga medlemmarnas önskemål men också verka för att arbetsplatsorganisation byggs, om det organisatoriskt krävs eller medlemmarna vill.

Arbetsplatsorganisationen kan se ut på olika sätt. Exempelvis om det är en arbetsgivare med samverkansavtal verkar Kommunal för att få ombud på arbetsplatsen, sedan kan arbetsplatsombuden (valda av medlemmarna), utse mellan sig vem som sitter på de olika nivåerna i samverkan. Detta kan ske oavsett om arbetsgivaren finns inom en arbetsplats, inom olika arbetsplatser hos samma arbetsgivare, olika arbetsplatser inom samma avdelning eller om verksamheten hos arbetsgivaren finns på flera orter i landet. Kommunal har olika begrepp för denna typ av arbetsplatsorganisation, bland annat förhandlingsorganisation, samverkansorganisation, företagsorganisation men syftet för dessa är samma sak.

Varje arbetsplats behöver organisera sig så att medlemsinflytande och delaktighet finns i de fackliga frågorna oavsett vart besluten fattas. Det kan innebära att arbetsplatserna hos en arbetsgivare har egen unik arbetsplatsorganisation, exempelvis att någon arbetsplats bildar en klubb och i denna klubb finns förhandlingsorganisationer.

Förslag på ny text

Arbetsplatsorganisationer

Klubb/arbetsplatsklubb

Förhandlingsorganisation

Annan gruppering

Arbetsplatsorganisationen är olika grupperingar som driver det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

Medlemsinflytande

I samråd mellan sektion/avdelning och medlemmarna på arbetsplatsen avgörs vilken arbetsplatsorganisation som passar bäst på arbetsplatsen. Det är sektionen/avdelningen som ansvarar och fattar beslut om bildandet.

Medlemmarna på arbetsplatsen väljer företrädarna i arbetsplatsorganisationen.

De utsedda företrädarna fördelar uppgifterna mellan sig.

Anmäl till arbetsgivaren

Sektionen/avdelningen anmäler snarast de utsedda företrädarna till arbetsgivaren.

Arbetsplatsorganisationens uppgift

Uppgifter

Gemensamt för alla arbetsplatsorganisationer är att engagera och aktivera medlemmarna på arbetsplatsen.

Medlemmarna tillsammans med de förtroendevalda på arbetsplatsen driver det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

Företräder medlemmarna

Företräder medlemmarna på arbetsplatsen.

Värvar medlemmar

De förtroendevalda i arbetsplatsorganisationen erbjuder medlemskap i Kommunal till potentiella medlemmar på arbetsplatsen.

§ 10 Förbundsstyrelsen

Mom 2. Sammansättning

Stadgeutredningen fick i uppdrag av förra kongressen att utreda frågan om förbundsledningen ska ingå i förbundsstyrelsen. I samtliga LO- förbund ingår förbundens ledningar i deras förbundsstyrelse. Stadgeutredningen anser att ansvarsfrågan för förbundsledningen behöver säkerställas genom att samtliga i förbundsledningen ska ingå i förbundsstyrelsen. Förslaget är också att minska ledningen till tre. Läs mer om förbundsledningen i § 11. Kongressperioden föreslås förändras, läs mer i § 15.

Förbundsstyrelsen föreslås behålla antalet 17 ledamöter inklusive förbundsledningen. Förbundsstyrelsen har ett helhetsansvar för Kommunals verksamhet, vilket inbegriper hela Kommunals organisation.

Att vara förbundsstyrelseledamot i Kommunal är ett uppdrag som är förknippat med stort ansvar. Kommunals förbundsstyrelse leder Kommunals verksamhet och har medlemmarnas mandat att fatta beslut som gynnar medlemmarna i Kommunal. En styrelseledamot ska därför sätta sig in i de frågor som ska behandlas utifrån ett helhetsperspektiv och de förutsättningar som gäller för verksamheten. I en styrelse ska alla ges möjlighet att aktivt delta i diskussionen.

Demokratin hänger inte ihop med antalet ledamöter i en styrelse, det viktiga demokratiska perspektivet är att det är medlemmarna som har makten i Kommunal, och de vet hur de ska påverka och vilket inflytande de har. Demokratin utövas inte i slutna processrum utan den demokratiska processen ska vara transparent. Det är stadgarna som beskriver hur demokratin i beslutsprocessen ser ut i Kommunal. På sektionens medlemsmöte och på arbetsplatsen har medlemmarna direkt demokrati. I övriga forum tillämpas representativ demokrati.

Det är lättare att vara öppen, känna tillit och förtroende i en mindre styrelse, dessa egenskaper är viktiga för att göra ett bra styrelsearbete. Arbets sättet i styrelsen har givetvis också en bidragande orsak.

För en stor styrelse gäller generellt att den kan vara ineffektiv, trots att den representerar olika kategorier av förtroendevalda. I en stor styrelse är det lätt att den verkliga beslutande makten hamnar hos ordförande. Styrelser kan inte heller vara för få för då blir styrelsearbetet för sårbart.

Ju större styrelse det är, desto större är risken att en liten grupp ledamöter tar över och de som är ”utanför” deltar relativt passivt i mötet. Det finns även risk i en stor styrelse att man överlämnar ansvaret på någon annan i styrelsen. Antalet i förbundsstyrelsen bör inte vara för stort, eftersom det bland annat kan begränsa ledamöternas möjlighet att uttala sig i olika frågor.

Trots att det finns argument för ett mindre antal i en styrelse föreslår stadgeutredningen att 14 ledamöter väljs på kongressen, dessa 14 kan inte vara anställda i förbundet. Förutom de 14 väljs förbundsledningen särskilt på kongressen och de ingår per automatik i förbundsstyrelsen.

Antal och mandattid

Förslag på ny text

Förbundsstyrelsen består av sjuutton ledamöter. Förbundsledningen ingår i styrelsen och väljs särskilt på kongressen. Övriga ledamöter väljs av kongressen för en mandattid av fyra år bland medlemmar inom förbundets organisationsområde.

Suppleanter

Det har inkommit motioner till kongressen att slopa personliga suppleanter. Stadgeutredningen tycker det är ett bra förslag eftersom personliga suppleanter innebär att man sällan eller aldrig får delta i styrelsearbetet. En rangordning av suppleanter är mer effektivt i styrelsearbetet och mer meningsfullt för suppleanterna. Rangordningen innebär att det alltid i första hand är 1:e suppleanten som blir inkallad till styrelsemötet vid någons frånvaro.

Förslag på ny text

Kongressen utser 17 suppleanter för en mandattid av fyra år. Vid ordinarie ledamots förhinder eller avgång inträder suppleanterna i den ordning kongressen fastställer. Vid förhinder för ordförande inträder förbundssekreterare och avtalssekreteraren i nämnd ordning i hans ställe. Suppleant ersätter den som inträder som tjänstgörande ordförande.

Avgångsskyldighet

Stadgarna reglerar idag att man ska kunna inneha uppdraget under hela mandatperioden, detta föreslås ändras till avgångsskyldighet när pensionsåldern uppnåtts. Med uppnådd pensionsålder menas att man har en skyldighet att lämna sitt uppdrag när man går i pension, med nuvarande pensionsregler enligt Lagen om anställningsskyldighet, senast vid 67 års ålder.

Förslag på ny text

Avgångsskyldighet föreligger när pensionsålder uppnås enligt gällande pensionsregler.

§ 11. Förbundsledning och ombudsmän

Stadgeutredningen föreslår att förbundsledningen ska minskas till tre, det vill säga förbundsledningen ska bestå av förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare. De flesta LO förbund har tre personer i sin ledning, med några undantag. Att minska antalet i förbundsledningen är en åtgärd för att möjliggöra att ledningen ska ingå i förbundsstyrelsen och upprätta en balans mellan ledning och övriga ledamöter.

Mom 1. Val av förbundsledning

Det är inget hinder att anställda väljs till dessa uppdrag, när förbundsledningen väljs på kongressen blir de automatiskt förtroendevalda som ingår i förbundsstyrelsen.

Mom 3. Uppgifter

Uppdraget som förbundssekreterare motsvarar vad 1:e vice ordförande i Kommunal gör idag och att ändra 1:e vice ordförande till förbundssekreterare tydliggör den rollen.

Förslag på ny text

Förbundssekreteraren biträder förbundsordförande i arbetet och är förste ställföreträdare vid dennes frånvaro. Ansvarar för utveckling av förbundets interna organisation och förnyelse av verksamheten samt för uppgifter som fastställs av förbundsstyrelsen i särskild ordning.

Mom 6. Ombudsmän

Samtliga ombudsmän i Kommunal är anställda av förbundsstyrelsen. Förbundsombudsmän och lokalt placerade ombudsmän har haft olika § i stadgarna, nu är förslaget att de sammanförs under mom. 6.

Mom 6. Ombudsmän

När ombudsmännen blir anställda i Kommunal, kommer de oftast från förtroendemannaleden inom Kommunal och blev då valda av medlemmarna. När man blir anställd som ombudsman är det viktigt att veta att uppdraget fortfarande bygger på medlemmarnas förtroende.

Förslag på ny text

Ombudsmän i Kommunal har en förtroendeanställning.

Ombudsmän uppgifter

Ombudsmän ska biträda med inom förbundet förekommande arbete. Ansvara för medlemsvärning, förhandlingar och övrig facklig verksamhet, bistå avdelningar och sektioner i deras arbete och utföra uppgifter som förbunds-, avdelningsordföranden eller dennes ställföreträdare ålägger dem.

§ 15 Kongress

Mom 2. Sammanträde

Det är många beslut som fattas på en kongress och de beslut som fattas ska genomföras under en tre års period och det är oftast sektionerna som blir utförare av besluten. Det är rimligt att kongressperioden är fyra år och att det finns möjlighet att ha en extra kongress om behov föreligger. En fyraårsperiod innebär ett år längre att genomföra kongressbesluten och det skulle bli ett lugnare tempo för genomförandet som kan frigöra tid till värvning.

Förslag på ny text

Tidpunkt

Kongressen hålls vart fjärde år, senast i juni månad.

Extra kongress

Det kan även tyckas att det sker snabba förändringar i arbetslivet och samhället och fyra år är en lång period, men att resonera så innebär att även en treårsperiod är för lång. Förbundsstämma och förbundsstyrelsen är det högst beslutande organet däremellan och får hantera dessa frågor.

Därutöver kan extra kongress inkallas då förbundsstyrelsen anser det nödvändigt. Då mer än hälften av förbundets avdelningars ombud eller minst 10 procent av förbundets medlemmar skriftligen begär detta ska extra kongress hållas. Extra kongress kan endast behandla den fråga som föranlett dess inkallande.

Mom 3. Sammansättning

Antal ombud

Kongressen fattar viktiga beslut som ska genomföras i verksamheten. Dessa beslut innebär oftast att det är verksamhet som ska utföras i sektionerna. Det är inte alltid det finns förståelse varför man ska göra vissa saker, för man ser inte kopplingen till kongressbesluten. Idag är det 188 ledamöter som får en förståelse och hör diskussionerna hur man kommer fram till besluten. Dessa 188 ska bära kongressbesluten ut i organisationer och det är inte lätt för dessa att hinna med och resurser för att informera inom sin avdelning. Att utöka antalet ombud skulle innebära att det finns fler ombud som bär besluten och förståelsen kan öka, varför vissa verksamheter ska bedrivas.

Demokratin påverkas inte av antalet ombud, de frågor som behandlas på kongressen ska vara transparenta och processas innan kongressen. Demokratin här ligger mer i att ombuden undersöker hos medlemmarna hur de ser på olika frågor, så de vet vilket ställningstagande ombuden ska ha på kongressen.

Förslag på ny text

Kongressen består av 374 ombud som väljs av avdelningens representantskap.

Mom 11. Val

Det är rimligt att presentera valberedningens förslag till de poster som ska väljas i rimlig tid, så ombuden har en rimlig chans att ta reda på mer om kandidaterna och fundera på vem de vill rösta på. Det har även inkommit motioner i frågan.

Valberedningens förslag

Förslag till ny text

Valberedningens förslag på samtliga kandidater ska tillsammans med övriga nominerade sändas till ombuden senast tre veckor före kongressen.

§ 16. Förbundsmöte

Arbetsgruppen som tittade på de demokratiska nivåerna i Kommunal kom fram till att det som kan förändras är förbundsmötet.

Mom 2. Sammansättning

Kongressfria år, är förbundsmötet det högst beslutande organet i Kommunal. Förbundsmötet ska besluta om årsberättelse, och revisorernas särskilda granskningsrapport samt ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen samt fastställa inriktning på verksamheten och föreläggas budgetprognosen. Därutöver kan förbundsstyrelsen hänskjuta frågor dit och avdelningsstyrelserna kan väcka en särskild fråga rörande den fackliga verksamheten. Förbundsmötena har därutöver fyllts ut med aktuella frågor.

Stadgeutredningen anser att förbundsmötenas innehåll ska spegla stadgarnas intentioner och vara ett beslutsmöte och inte ett informationsmöte. Stadgeutredningen anser också antalet ombud på förbundsmötet ska minskas utifrån antalet kongressombud. De som ska väljas som ombud till förbundsmötena ska vara ur kretsen valda kongressombud. Avdelningarnas representantskap väljer sina ombud till förbundsmötena.

Antal ombud

Förslag till ny text

Förbundsmötet består av 50 ombud som väljs av avdelningarnas representantskap i kretsen av valda kongressombud, med en mandattid av tre år.

§ 17 Hedersmedlemskap

Villkor

Hedersmedlemskapet fås när man varit aktiv förtroendevald i 25 år i Kommunal. I denna tid räknas även tid in om man varit aktiv i andra LO förbund. Med GDPR är det inte självklart att dessa uppgifter lämnas mellan förbunden när medlemmar byter förbund och när en medlem lämnar sitt förbund gallras dessa personuppgifter bort efter 12 månader. För att inte missa någon som ska bli hedersmedlem föreslås att den förtroendevalde själv kan ansöka om hedersmedlemskap. Kvalifikationstiden för att få hedersmedlemskap är att varit förtroendevald i sammanlagt 25 år i Kommunal.

Förslag till ny text

För att kunna utses till hedersmedlem måste medlem under sammanlagt minst 25 år innehaft ett förtroendeuppdrag inom Kommunal.

Ansökan om hedersmedlemskap

För att förenkla ansökningshanteringen och ingen ska missas som ska bli hedersmedlem föreslås den förtroendevalde själv kan ansöka om hedersmedlemskap och att man har en sammanlagd kvalifikationstid i Kommunal.

Förslag till ny text

Om medlem uppfyller villkoren för hedersmedlemskap, kan medlem själv ansöka och ange de skäl som finns för att få hedersmedlemskap. Ansökan skickas till avdelningen som handlägger frågan och därefter skickas ansökan till förbundsstyrelsen.

§ 20 Återkallande av rätt att inneha uppdrag

För att tydliggöra vad som gäller för återkallande av rätten att ha uppdrag och de som kan överklagas skrivits in i samma §.

Förslag på ny text

Mom 1. Grund för återkallande

Medlemskap

Om förtroendevald i Kommunal utträder eller utesluts ur Kommunal, anses denna skild från uppdraget.

Grund för återkallande

Detta gäller när skäl till uteslutning ur Kommunal saknas men medlem har förbrukat förtroende och uppsåtligt bryter mot stadgarna, vägrar rätta sig efter kongress/ förbundsmötes beslut, bedriver eller stödjer sådan verksamhet som skadar Kommunal och är oförenlig med förbundets ändamål och värdegrund eller på annat sätt uppträder illojalt mot förbundet.

Mom 2. Avdelningsuppdrag

Om styrelseledamot eller annan förtroendevald åsidosatt sina skyldigheter eller på annat sätt förverkat det förtroende uppdraget förutsätter, utan att skäl till uteslutning ur Kommunal föreligger, kan denne genom beslut av avdelningsstyrelsen skiljas från sitt uppdrag under resten av mandatperioden. Sådant beslut ska godkännas av förbundsstyrelsen.

Mom 3. Sektionsuppdrag

Om styrelseledamot eller annan förtroendevald uppenbart åsidosatt sina skyldigheter eller på annat sätt förverkat det förtroende uppdraget förutsätter, utan skäl till uteslutning ur Kommunal föreligger, kan denne efter förslag från sektionsstyrelsen och beslut av avdelningsstyrelsen skiljas från sitt uppdrag för resten av mandatperioden. Sådant beslut ska godkännas av förbundsstyrelsen.

Mom 4. Beslut av förbundsstyrelsen

Genom beslut av förbundsstyrelsen kan en medlem, för viss tid eller tills vidare, fräntas rätten att inneha styrelse- eller annat förtroendeuppdrag inom Kommunal.

Mom 5. Rätt till överklagande

Förbundsstyrelsens beslut om återkallande av rätt att inneha förtroendeuppdrag kan överklagas i den ordning som regleras i § 21 mom 2.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

- att godkänna föreliggande rapport från stadgeutredningen med förslag till stadgeändringar och motiveringar att gälla från och med kongressen 2019
- att införa en reviderad avgiftsmodell enligt avgiftsutredningens rapport. Befintlig text i stadgarna § 6 Medlemsavgift mom 2 Avgiftsunderlag ersätts med; Medlemmarna i Kommunal placeras i avgiftsnivåer baserade på grundlön och sysselsättningsgrad, med grundlön räknas all form av erhållna ersättningar exempelvis arbetslöshetsersättning, sjukpenning, studiebidrag och föräldrapenning, förändringen gäller från den 1 januari 2021 eller senare datum som förbundsstyrelsen beslutar
- att förbundsstyrelsen får i uppdrag att tillsätta en ny stadgeutredning inför nästa kongress.

Innehåll

§ 1	Förbundets namn och säte	1
§ 2	Kommunals ändamål, värderingar, inriktning och uppgift	1
§ 3	Kommunals organisation	2
§ 4	Inträde och medlemskap	2
§ 5	Medlems rättigheter och inflytande	3
§ 6	Medlemsavgift	4
§ 7	Medlems ansvar	5
§ 8	Avtalsrörelse och förhandlingar	5
§ 9	Avdelningar	7
§ 9	Sektioner	11
§ 9	Det fackliga arbetet på arbetsplatsen	14
§ 10	Förbundsstyrelsen	15
§ 11	Förbundsledning och ombudsmän	16
§ 12	Firmateckning	17
§ 13	Ekonomisk förvaltning och räkenskaper	18
§ 14	Förbundets revision	18
§ 15	Kongress	20
§ 16	Förbundsmöte	23
§ 17	Hedersmedlemskap	24
§ 18	Utträde	25
§ 19	Uteslutning	25
§ 20	Återkallande av rätt att inneha uppdrag	26
§ 21	Överklagande och skiljemannaförfarande	27
§ 22	Stadgeändring	28
§ 23	Beslut om Kommunals upplösning	28

Stadgar 2019

§ 1. Förbundets namn och säte

Förbundets namn är Svenska Kommunalarbetsareförbundet, i dagligt tal Kommunal. Styrelsen har sitt säte i Stockholm, där även förbundskontoret ligger.

§ 2. Kommunals ändamål

Mom. 1 Ändamål och värderingar

Mom. 2 Inriktning

Mom. 3 Uppgifter

Mom. 4 Organisationsområde

Mom. 1 Ändamål och värderingar

*Medlemmarnas
inflytande*

Kommunal är en medlemsstyrd organisation som bygger all verksamhet på medlemmarnas inflytande, delaktighet, behov och önskemål.

Arbetsplatsen

Kommunal ska företräda medlemmarnas gemensamma intresse, stärka sammanhållningen och styrkan på arbetsplatserna för att skapa bästa möjliga villkor i arbetslivet och i samhället.

*Demokratisk
organisation*

Kommunal är en demokratisk organisation som värnar om ett demokratiskt samhällssystem och bygger all verksamhet på uppfattningen och respekten för alla människors lika värde och rätt.

Värderingar

De värderingar som vägleder Kommunals verksamhet är alla människors lika värde, rättvisa, jämlikhet, jämställdhet, solidaritet och frihet.

*Verksamhets
inriktning*

Mom 2. Inriktning

Det som styr inriktningen av verksamheten är:

- en stark arbetsplatsorganisation
- rättvisa och goda löne- och anställningsvillkor, trygghet i anställningen, bra arbetsvillkor och arbetsmiljö, arbetsinnehåll samt utbildning- och utvecklingsmöjligheter
- allas rätt till arbete
- att verka för ett samhälle och arbetsliv på grundval av ett demokratisk socialistiskt och feministiskt perspektiv.
- att verka för att främja medlemmarnas ekonomiska och sociala situation i samhället.

Mom 3. Kommunals huvudsakliga uppgifter är att:

- Erbjuda medlemskap till alla inom Kommunals verksamhetsområde
- Genom en hög organisationsgrad ha styrkan att löpande förbättra medlemmarnas arbetsvillkor
- Stärka alla medlemmar genom fackliga studier, information och opinionsbildning
- Organisera alla yrkesgrupper i Kommunal så att medlemmarna tillsammans blir starkare än var och en för sig
- Bedriva förhandlingsverksamhet och teckna kollektivavtal
- Motverka all form av diskriminering
- Genom medlemskap i LO samverka med LO och övriga LO-förbund samt med andra svenska organisationer som Kommunal har gemensamma intressen med.

- Aktivt påverka politiken på alla nivåer i samhället
- Kommunal samarbetar i huvudsak med fackföreningar i andra länder som tillhör Internationella Fackliga Samorganisationen IFS, dess regionala organisationer och branschfederationer.
- I övrigt bedriva verksamhet enligt stadgarna och enligt de beslut som fattas av Kommunals beslutande organ.

LOs organisationsplan

Mom 4. Organisationsområde

Kommunal är en sammanslutning av arbetstagare – anställda inom landsting, kommuner, församlingar och hos andra arbetsgivare som i huvudsak bedriver skatte- och avgiftsfinansierad samhällsservice samt anställda inom naturbruksområdet, vilka enligt Landsorganisationens organisationsplan ska tillhöra Kommunal. Även andra arbetstagare kan enligt gränsöverenskommelser med andra fackliga organisationer ha rätt att tillhöra Kommunal.

§ 3. Kommunals organisation

Kommunals beslutsorgan är:

Lokalt

Avdelning
Sektion

Kommunals lokala verksamhet bedrivs av avdelningar. Avdelningen är indelad i sektioner, inom sektion/avdelning kan arbetsplatsorganisationer bildas.

Centralt

Kongress
Förbundsstämma
Förbundsstyrelse

§ 4. Inträde och medlemskap

Mom. 1 Rätt till medlemskap
Mom. 2 Andra former av medlemskap
Mom. 3 Beslut om inträde
Mom. 4 Nekat inträde
Mom. 5 Överflyttning mellan förbund
Mom. 6 Medlemskap i a-kassan

Medlemskap

Mom 1. Rätt till medlemskap

Varje arbetstagare inom förbundets verksamhetsområde har rätt till inträde i förbundet. Rätt till inträde gäller dock inte i fall då uteslutningsgrund föreligger. Rätt till inträde har även de som genomgår yrkesinriktad utbildning inom Kommunals verksamhetsområde.

Andra former

Mom 2. Andra former av medlemskap

Kommunal kan även organisera andra arbetstagare och arbetssökande om särskilda förhållanden föreligger enligt förbundsstyrelsens bedömning. Förbundsstyrelsen fastställer vilka regler som ska gälla för dessa.

Prövning

Mom 3. Beslut om inträde

Inträde prövas och avgörs av den förbundsstyrelsen utsett. Medlemskapet gäller från den första i den månad ansökningen sker, om inget annat senare datum önskas.

<i>Avslag</i>	Mom 4. Nekat inträde Avslås ansökan ska Kommunal omedelbart lämna besked till den som sökt medlemskap.
<i>Överklagan</i>	Den som fått avslag på sin ansökan om inträde kan överklaga beslutet i den ordning som regleras enligt § 21 mom 2.
<i>Från annat förbund</i>	Mom 5. Överflyttning mellan förbund Medlem från annat anslutet LO förbund eller andra svenska organisationer som Kommunal har gemensamma intressen med har rätt att flytta över sitt medlemskap till förbundet.
<i>Till annat förbund</i>	Medlem i förbundet har rätt och skyldighet att utan särskild avgift överflytta sitt medlemskap från ett LO- förbund till ett annat, om medlemmen antingen fått anställning inom det nya förbundets verksamhetsområde eller av annat skäl ska tillhöra detta på grund av LO-styrelsens beslut.
<i>A-kassan</i>	Mom 6. Medlemskap i a-kassan Kommunal ska verka för medlemskap i Kommunalarbetarnas arbetslöshetskassa.
	§ 5. Medlems rättigheter och inflytande Mom. 1 Val av förtroendevalda och nominering till andra uppdrag Mom. 2 Påverkan genom motioner Mom. 3 Avtalsförslag Mom. 4 Rättshjälp Mom. 5 Konfliktersättning Mom. 6 Ersättning vid trakasserier
	Mom 1. Val och nominering av förtroendevalda Medlem har rätt att föreslå kandidater till val av lokala, regionala och nationella uppdrag. Samtliga medlemmar har rösträtt i den arbetsplatsorganisation och sektion de tillhör.
<i>Valbarhet</i>	Samtliga medlemmar i Kommunal kan väljas till förtroendeuppdrag. Om det finns förhållanden som kan föranleda återkallande av förtroendeuppdrag enligt dessa stadgar, prövas rätten att inneha förtroendeuppdrag innan val sker.
<i>Val av AO</i>	Arbetsplatsombuden väljs av medlemmarna på arbetsplatsen efter förslag från berörda medlemmar, sektionstyrelsen fastställer därefter valen skyndsamt.
<i>Val av SO</i>	Skyddsombuden utses på arbetsplatsen, enligt arbetsmiljölagen,
	Mom 2. Påverkan Medlemmarna kan påverka Kommunal genom att:
<i>Förslag, medlemsmöte</i>	Lämna förslag till eller på medlemsmötet.
<i>Fråga, repskap</i>	Lämna in fråga rörande verksamheten till representantskapsmötet senast tre veckor innan representantskapsmötet.
<i>Motion, repskap</i>	Medlem kan lämna in motion till avdelningens representantskapsmöte senast sex veckor innan representantskapsmötet.
<i>Motion, kongress</i>	Medlem kan lämna in motion till kongressen senast åtta månader innan kongressen.

<i>Avtalsförslag</i>	Mom 3. Avtalsförslag Medlem som vill förändra sitt kollektivavtal kan lämna in avtalsförslag enligt § 8 mom 3.
<i>Rätt till rättshjälp</i>	Mom 4. Rättshjälp Förbundsstyrelsen kan bevilja medlem respektive avdelning juridiskt biträde för att tillvarata sina fackliga rättigheter.
<i>Medlemsvillkor</i>	Medlem kan inte kräva att bli företrädd i händelser eller tvister, som inträffat före det datum inträdesansökan har inkommit till Kommunal.
<i>Medlemsvillkor</i>	Mom 5. Konfliktersättning Rätt till ersättning har den som är medlem i Kommunal före konfliktutbrottet.
<i>Rätt till ersättning</i>	Vid strejk som godkänts av förbundsstyrelsen och vid lockout samt då medlem dras in i arbetsinställelse inom annat förbunds område, betalar Kommunal ersättning.
<i>Annan arbetsinställelse</i>	Fråga om rätt till ersättning vid annan arbetsinställelse än konflikt avgörs av förbundsstyrelsen vid varje särskilt fall.
<i>Ersättningstid</i>	Ersättning utgår för högst fem dagar per kalendervecka, dock inte för dag eller del av dag då medlem har arbetsinkomst som uppgår till eller överstiger dennes ersättning per dag.
<i>Sjukdom med mera</i>	Medlem, som på grund av sjukdom eller olycksfall, och inte är i arbete och som därför får ersättning, får ingen konfliktersättning. Samma gäller den som av annan anledning, till exempel föräldraledighet eller skolgång, är förhindrad att arbeta.
<i>Kvalifikationstid och ersättningsbelopp</i>	Förbundsstyrelsen beslutar om kvalifikationstid och ersättningsbelopp vid varje tillfälle.
<i>Skyldighet att söka arbete</i>	Medlem, som deltar i konflikt kan vara skyldig att ställa sig till arbetsmarknadens förfogande om förbundsstyrelsen så beslutar.
<i>Resterande medlemsavgift</i>	Vid utbetalning av ersättning ska avdrag göras för eventuellt resterande medlemsavgifter. Fastställda riktlinjer om kontrollåtgärder för erhållande av konfliktersättning och anvisningar för utbetalning meddelas av förbundsstyrelsen.
<i>Rätt till ersättning</i>	Mom 6. Ersättning vid trakasserier Medlem, som på grund av sin fackliga verksamhet för Kommunal skiljs från sin anställning eller tvingas lämna sin anställning till följd av annan trakassering från arbetsgivarens eller dennes representant, kan få ersättning, efter anmälan till berörd avdelning. Förbundsstyrelsen beslutar om ersättning och villkor för denna i varje enskilt fall.
	§ 6. Medlemsavgift Mom 1. Medlemsavgift Mom 2. Avgiftsnivåer Mom 3. Förhöjd avgift Mom 4. Avgiftsbefrielse
<i>Medlemsavgift</i>	Mom 1. Medlemsavgift Medlem betalar medlemsavgift från och med månaden efter det att Kommunal beviljat inträde.

	Avgiften består av två delar, en avdelningsdel och en förbundsdel.
<i>Beslut om avgift</i>	Kongressen/förbundsmötet ska årligen ta ställning till avdelningsdel och förbundsdel samt indelning av antal avgiftsnivåer. Förbundsstyrelsen fastställer, medlemsavgift och avgiftsnivåer i samband med budgetarbetet för kommande år.
<i>A-kasseavgift</i>	Avgiften för medlemskap i Kommunalarbetarnas arbetslöshetskassa betalas in till Kommunal som vidarebefordrar denna till a-kassan.
<i>Avgiftsunderlag</i>	Mom 2. Avgiftsunderlag Medlemmarna i Kommunal placeras i avgiftsnivåer med hänsyn till inkomst. Med inkomst avses den genomsnittliga månadsinkomsten baserad på föregående års bruttolön, erhållen ersättning från arbetslöshetsförsäkring samt av studiebidrag som är av lönekaraktär.
<i>Avgiftsnivå</i>	Avgiften indelas i avgiftsnivåer. Mom 3. Förhöjd avgift Förbundsstyrelsen kan besluta om tillfällig höjd avgift vid egen konflikt eller vid konflikt som förbundet är skyldig att understödja samt vid uttaxering som med stöd av LOs stadgar beslutats av LO.
<i>Särskilda skäl</i>	Mom 4. Avgiftsbefrielse Medlem kan helt eller delvis befrias från att betala avgift då särskilda skäl föreligger efter förbundsstyrelsens prövning. § 7. Medlems ansvar Mom 1. Sammanhållning Mom 2. Lämna uppgifter Mom 1. Sammanhållning Medlem ska verka för sammanhållning och utveckling inom Kommunal. Följa intentionerna i stadgarna och stadgeenligt fattade beslut samt visa lojalitet mot styrelser och andra som utsetts att företräda Kommunal och dess lokala organisation. Mom 2. Lämna uppgifter Medlem ska på begäran lämna uppgifter om löne- och anställningsvillkor. Medlem ska vid byte av arbetsgivare lämna uppgifter om detta till Kommunal. § 8. Avtalsrörelse och förhandlingar Mom 1. Upprättande och uppsägning av avtal Mom 2. Lokala kollektivavtal Mom 3. Behandling av avtalsförslag Mom 4. Medlemsinflytande Mom 5. Avtalsdelegation Mom 6. Allmän omröstning Mom 7. Beslut om avtalsuppgörelse Mom 8. Konfliktåtgärd Mom 1. Upprättande och uppsägning av avtal
<i>Förbundsstyrelsen beslutar</i>	Framställning till arbetsgivaren om upprättande eller uppsägning av centrala kollektivavtal eller annan förändring av gällande arbetsvillkor, ska godkännas av förbundsstyrelsen.

<i>Lokala kollektivavtal</i>	Mom 2. Lokala kollektivavtal Ombudsman har rätt att teckna lokala kollektivavtal inom ramen för avvikelser som möjliggörs inom de centralt tecknade kollektivavtalen.
<i>Avtalsförslag</i>	Mom 3. Behandling av avtalsförslag Sektionen uppmanar medlemmarna att skriva avtalsförslag. Sektionen samlar in avtalsförslagen och sänder desamma till avdelningen för sammanställning. Därefter sänder avdelningen handlingarna till förbundsstyrelsen som fattar beslut om avtalskraven. Mom 4. Medlemsinflytande Förbundsstyrelsen ska anordna förbundsaktiviteter inför avtalsförhandlingarna. Syftet är att genom delaktighet från avdelningar, sektioner och medlemmar bredda underlaget inför beslut om avtalskraven. Mom 5. Avtalsdelegationer Förbundsstyrelsen utser inför varje avtalsrörelse rådgivande avtalsdelegationer.
<i>Ombudsmän</i>	Ombudsmän biträder avtalsdelegationerna med förhandlingarna.
<i>Vem utses?</i>	Flertalet ledamöter i avtalsdelegationerna utses, efter förslag från avdelningarna, bland medlemmar som arbetar inom de yrkes/avtalsområden som berörs av avtalsrörelsen. De bör vara fördelade på olika delar av landet.
<i>Suppleanter</i>	Lämpligt antal suppleanter utses. Suppleanterna inträder vid förhinder för ordinarie ledamot i den ordning förbundsstyrelsen fastställer.
<i>Förslag till avtalsuppgörelse</i>	Avtalsdelegationerna ska uttala sig om förslag till avtalsuppgörelse. Sådant uttalande är av rådgivande natur. Mom 6. Allmän omröstning Förbundsstyrelsen kan besluta om att förslag till uppgörelse kan underställas berörda medlemmar för omröstning. Om denna utfaller så att två tredjedelar av berörda medlemmar uttalar sig mot förslaget, ska detta anses innebära begäran till förbundsstyrelsen om att avslå detsamma.
<i>Avtalsuppgörelse och uppsägning</i>	Mom 7. Beslut om avtalsuppgörelse Förbundsstyrelsen avgör slutgiltigt frågor som angår uppsägning av kollektivavtal, antagande eller förkastande av förslag till sådant avtal samt vidtagande av stridsåtgärder.
<i>Omröstning om arbetsnedläggelse</i>	Mom 8. Konfliktåtgärd Om arbetsgivaren vägrar förhandla eller om förhandling inte leder till uppgörelse och berörda medlemmar därför vill lägga ner arbetet, kan slutna omröstning företas bland berörda medlemmar.
<i>Förbundsstyrelsen beslutar</i>	Om denna omröstning utfaller så att två tredjedelar av berörda medlemmar röstar för arbetsnedläggelse ska begäran om denna åtgärd göras hos förbundsstyrelsen som beslutar om och när arbetsnedläggelse ska vidtas. Förbundsstyrelsen har oberoende av begäran rätt att förorda arbetsnedläggelse.

<i>Sympatiåtgärd</i>	Motsvarande rätt tillkommer förbundsstyrelsen i fråga om sympatiåtgärder.
<i>Beslut om konflikt åtgärd</i>	Stridsåtgärd får inte vidtas eller tillkännages utan att förbundsstyrelsen lämnat godkännande till densamma. Medlemmarna i Kommunal har varken rätt eller skyldighet att följa annat än av förbundsstyrelsen utfärdad eller godkänt meddelande om stridsåtgärd.
<i>Kontroll av Konfliktåtgärd</i>	Sedan arbetet lagts ner eller arbetsplats förklarats i blockad, ska kontroll utövas så att ingen arbetar förrän uppgörelse träffats eller konflikten förklarats avslutad.
<i>Strejkbrytare</i>	Den som arbetar på en arbetsplats eller tjänst som är uttagen i konflikt betraktas som strejkbrytare. Avdelningen ska omedelbart meddela förbundskontoret när så sker.

§ 9. Avdelningar

- Mom 1. Verksamhetsområde
- Mom 2. Avdelningens uppgift
- Mom 3. Representantskap
- Mom 4. Valberedning
- Mom 5. Avdelningsstyrelse
- Mom 6. Avdelningsstyrelsens uppgifter
- Mom 7. Avdelningens ekonomi
- Mom 8. Revision
- Mom 9. Sektioner
- Mom 10. Arbetsplatsorganisation

<i>Bildande av avdelning</i>	Mom 1. Verksamhetsområde Inom visst geografiskt område eller på andra grunder avdelat område ska avdelning bildas efter beslut av förbundsstyrelsen.
<i>Sektionsindelning</i>	Avdelning ska indelas i sektioner i enlighet med vad som anges i mom 9. Avdelningsstyrelsen beslutar om indelning i sektioner.
<i>Arbetsplatsorganisation</i>	Avdelningen kan bilda arbetsplatsorganisationer inom avdelningens verksamhetsområde.
<i>Arbetsplatsorganisationer på sektionsnivå</i>	Avdelningen ska verka för att arbetsplatsorganisationer bildas utifrån medlemmarnas önskemål och där förutsättningar finns eller om organisatoriska förhållanden så kräver. Sektionsstyrelsen alternativt avdelningsstyrelsen beslutar om bildande av arbetsplatsorganisationer.
	Mom 2. Avdelningens uppgift Avdelningen som omfattar alla medlemmar inom dess verksamhetsområde, har till uppgift att i enlighet med stadgarna tillvarata medlemmarnas intresse.
<i>Stadgar, beslut</i>	Avdelning ska följa stadgar och beslut som fattas av förbundets valda nationella organ samt säkerställa att de verkställs.
<i>Medlemsvärning</i>	Inom avdelningens verksamhetsområde verka för anslutning till förbundet genom aktiv värning.
<i>Förtroendevalda</i>	Inom avdelningens verksamhetsområde verka för att förtroendevalda rekryteras till uppdragen

<i>Sektioner</i>	Samordna och säkerställa verksamheten i sektionerna och handlägga ärenden av övergripande karaktär.
<i>Facklig verksamhet</i>	Säkerställa och utveckla det fackliga arbetet på arbetsplatsen, bistå och stödja företrädarna på sektionen i förhandlings- och annan facklig verksamhet samt organisera studie- och informationsverksamheten.
<i>LO</i>	Ansvara för samverkan inom LOs regionala och lokala organisationer inom avdelningens verksamhetsområde.
<i>Förhandlingar</i>	I enlighet med förbundsstyrelsens beslutade löne- och avtalspolitik ansvara för avtals- och förhandlingsverksamhet inom ramen för gällande förhandlingsbestämmelser och kollektivavtal.
<i>Opinionsbildning</i>	Ansvara för att Kommunals ståndpunkter blir kända inom och utanför organisationen genom aktivt opinionsbildande.
<i>Rapportering</i>	Avdelningen ska inom två veckor efter genomfört årsmöte sända årsberättelse och revisionsberättelse samt revisorernas granskningsrapport till förbundsstyrelsen.
	Mom 3. Representantskap Representantskapet är avdelningens högsta beslutande organ.
<i>Antal ombud</i>	Antalet ombud i representantskapet fastställs av representantskapet efter förslag av avdelningsstyrelsen.
<i>Ombuds fördelning</i>	Antal ombud fördelas proportionerligt mellan avdelningens sektioner utifrån medlemsantal i oktober året före valet. När sektioner nybildas görs en ny beräkning utifrån den månad förändring sker.
<i>Val av ombud</i>	Ombud till representantskapet väljs årligen på sektionernas årsmöte.
<i>Suppleanter</i>	Sektionerna väljer lämpligt antal suppleanter. Suppleanterna inkallas i den ordning som fastställs vid valet på sektionernas årsmöte.
<i>Ombudsfullmakt</i>	Protokoll över valet från årsmötet gäller som fullmakt för ombuden. Protokollet sänds omedelbart efter valet till avdelningen.
<i>Närvaroskyldighet</i>	Avdelningens styrelseledamöter, revisorer, och ombudsmän ska närvara på representantskapet och har yttrande och förslagsrätt.
<i>Rösträtt</i>	Styrelseledamöter har dessutom rösträtt i frågor som inte rör verksamheten och förvaltningen under föregående verksamhetsår.
<i>Sammanträde</i>	Avdelningens representantskap ska hålla ordinarie sammanträde minst två gånger per år. Årsmötet hålls före april månads utgång, höstmötet före november månads utgång. Till sammanträdet ska kallelse skickas i den ordning representantskapet beslutar.
<i>Frågor att behandla</i>	Fråga som ska upp till behandling på representantskapet ska vara inlämnad till styrelsen tre veckor före sammanträdet.
<i>Motionsrätt</i>	Medlemmar och sektioner har motionsrätt till avdelningens årsmöte och höstmöte. Motion ska vara inlämnad till avdelningen senast sex veckor före mötet.

<i>Årsmöte</i>	Vid avdelningens årsmöte ska, förutom stadgeenliga val, förekomma behandling av årsredovisning och verksamhetsberättelse för föregående år, frågan om ansvarsfrihet för styrelsen.
<i>Kallelse</i>	Tid för ordinarie sammanträden under det följande verksamhetsåret samt ordningen för kallelsen till dessa fastställs på årsmötet alternativt höstmötet.
<i>Majoritetsregler</i>	Med undantag för vad dessa stadgar föreskriver rörande vissa val och omröstningar, ska alla beslut fattas med enkel majoritet av dem som deltar i omröstningen. Vid personval är den person vald som får mer än hälften av avgivna röster. I de fall de detta röstetal inte uppnåtts, ska omval mellan de två som fått högsta röstetalet genomföras. Lika röstetal avgörs genom lottning.
<i>Val, omröstning</i>	Alla val sker genom slutna omröstning om inte mötet enhälligt beslutar att det ska vara en öppen omröstning.
<i>Övriga beslut</i>	Övriga beslut fattas genom öppen omröstning. Ombud får inte överlåta sin rösträtt till någon annan.
<i>Närvarorätt</i>	Medlem i avdelningen som inte är ombud i representantskapet har i mån av plats rätt att närvara vid dessa sammanträden.
<i>Extra sammanträde</i>	Extra sammanträde hålls då styrelsen finner det lämpligt eller minst 25 procent av avdelningens medlemmar skriftligen begär detta för behandling av viss fråga. Extra sammanträde kan endast behandla den eller de frågor som föranlett sammanträdet.
<i>Valberedning</i>	Mom 4. Valberedning Representantskapet väljer på sitt årsmöte en valberedning med uppgift att lägga fram förslag på kandidater till ordförande, vice ordförande och övrig styrelse samt revisorer.
<i>Nominering av kandidater</i>	Nominering till stadgeenliga uppdrag, sker genom att sektionens årsmöte lämnar förslag till valberedningen senast den 5 mars. Årsmötet är bundet av nomineringarna.
<i>Antal ledamöter</i>	Mom 5. Avdelningsstyrelse Avdelningens styrelse ska bestå av ett udda antal ledamöter, dock högst tretton ledamöter inklusive ordförande och vice ordförande.
<i>Val</i>	Val av styrelseledamöter ska förrättas på avdelnings årsmöte, ordförande och vice ordförande väljs särskilt.
<i>Fyllnadsval</i>	Om ordförande eller vice ordförande avgår under mandattiden ska fyllnadsval skyndsamt äga rum.
<i>Mandattid</i>	Mandattiden är två år.
<i>Suppleanter</i>	Lämpligt antal suppleanter väljs och inträder i den ordning representantskapet beslutar.
<i>Avgående ledamot</i>	För suppleant som inträder i styrelsen efter avgående styrelseledamot, gäller den senares mandattid.
<i>Mandattid</i>	Mandattiden är ett år.

<i>Valbarhet</i>	Medlemskap i avdelningen är en förutsättning för att vara valbar.
<i>Avgångsskyldighet</i>	Avgångsskyldighet föreligger när pensionsålder uppnås enligt gällande pensionsregler.
<i>Sammanträden</i>	Avdelningsstyrelsen sammanträder i den omfattning styrelsen själv beslutar.
<i>Majoritetsregler</i>	För att styrelsebeslut ska vara giltigt krävs att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är ense om beslutet
<i>Arvode</i>	Avdelningens representantskap kan besluta om arvode till styrelsens ledamöter. Beslut om arvode ska fastställas innan val av styrelse sker.
<i>Försäkring</i>	Avdelningsstyrelsen ska genom förbundets försorg garantiförsäkras.
<i>Uppgift</i>	Mom 6. Avdelningsstyrelsens uppgift Avdelningsstyrelsen ansvarar för och leder verksamheten inom avdelningens verksamhetsområde, ansvarar för ekonomisk förvaltning och räkenskaper samt för att verksamheten överensstämmer med stadgar och beslut fattade av förbundets nationella beslutande organ.
<i>Arbetsordning och delegationsordning</i>	Avdelningsstyrelsen ska upprätta en arbetsordning och delegationsordning.
<i>Årsberättelse</i>	Styrelsen ska årligen till årsmötet avge en underskriven årsberättelse för föregående års verksamhet. Årsberättelsen ska innehålla, verksamhetsberättelse, årsredovisning, revisorernas granskningsrapport och revisionsberättelse.
<i>Ordförandes uppgifter</i>	Ordförande leder avdelningens representantskap och styrelsens sammanträden, utövar i samråd med övriga styrelsen och lokalkontorschef ledningen av avdelningens verksamhet samt har det övergripande ansvaret för att verkställigheten av avdelningens och styrelsens beslut och av förbundsstyrelsens beslutade åtgärder sker.
<i>Vice ordförande</i>	Vice ordförande biträder avdelningsordförande i uppdraget och är ställföreträdare för denne vid dennes frånvaro, samt har särskilt ansvar för att följa upp avdelningens ekonomi utifrån ett fackligt och demokratiskt perspektiv.
<i>Avdelningens ledningsgrupp</i>	Avdelningens ledningsgrupp består av avdelningens ordförande, vice ordförande och lokalkontorschef. Avdelningens ledningsgrupp har ett gemensamt ansvar för att samordna verksamhetsstyrningen i avdelningen och bereder förslag och beslut till styrelsen.
<i>Firma teckning</i>	Mom 7. Avdelningens ekonomi Avdelningsstyrelsen utser bland styrelsens ledamöter, ombudsmän och övriga anställda, de personer som får teckna avdelningens firma. Firmateckning är giltig när firman tecknats av två i förening, varav minst en är ledamot av avdelningsstyrelsen.

<i>Medelplacering</i>	Avdelningens tillgångar ska förvaltas i enlighet med förbundsstyrelsens placeringsreglemente för avdelningar.
<i>Redovisning</i>	Avdelningens redovisning ska ske i överensstämmelse med god redovisningssed. Avdelningens räkenskaper följer kalenderåret. Årsberättelsen ska vara revisorerna tillhanda senast sex veckor innan avdelningens årsmöte.
<i>Uppgift</i>	Mom 8. Revision De förtroendevalda revisorerna granskar avdelnings- och sektionsverksamheten avseende ändamålsenlighet och styrning.
<i>Antal revisorer</i>	Avdelningens årsmöte väljer tre förtroendevalda revisorer.
<i>Suppleant</i>	Avdelningens årsmöte väljer högst tre suppleanter som inträder om ordinarie revisor varaktigt är förhindrad att delta i revisionen.
<i>Krav på revision</i>	Revisionen ska ske i enlighet med god revisionsledning.
<i>Revisionsbolag</i>	För granskning av avdelningens räkenskaper och avdelningsstyrelsens förvaltning väljer avdelningens årsmöte ett registrerat revisionsbolag för ett år i taget.
<i>Arvode</i>	Avdelningens representantskap kan besluta att arvode ska utgå till förtroendevalda revisorer. Detta ska fastställas före valet.
<i>Granskningsrapport</i>	De förtroendevalda revisorerna ska avge en särskild rapport om sin granskning av ändamålsenligheten inom avdelningsområde, till avdelningens årsmöte. Revisorerna ska vid minst ett ytterligare tillfälle medverka på avdelningsstyrelsens sammanträde och lämna rapport över sina iakttagelser.
<i>Revisionsberättelse</i>	Revisorerna avlämnar gemensam revisionsberättelse med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet till avdelningens årsmöte.
<i>Tidpunkt</i>	Revisionsberättelse och granskningsrapport ska avlämnas senast tre veckor före avdelningens årsmöte.
<i>Rätt ta del av handlingar</i>	Varje revisor har efter framställan rätt att ta del av allt material som rör avdelningens verksamhet samt avdelningens räkenskaper och förvaltning.
<i>Skriftlig anmärkning</i>	Om revisorerna lämnar skriftlig anmärkning ska avdelningen omgående sända kopia till förbundsstyrelsen.
<i>Skyldighet att delta på sammanträde</i>	Om avdelningsstyrelsen på grund av framställda anmärkningar, påpekande eller förslag kallar revisorerna att närvara vid sammanträde, ska revisorerna närvara under behandlingen av den nämnda frågan.
<i>Förbundets revision</i>	Förbundsstyrelsen eller den förbundsstyrelsen utser har rätt att företa revision hos avdelningen.
<i>Verksamhetsområde</i>	Mom 9. Sektioner Sektionen är en avgränsad organisation inom avdelningen.
<i>Beslut om sektioner</i>	Avdelningsstyrelsen beslutar om bildande av sektioner.
<i>Bildande av arbetsplatsorganisation</i>	Sektionen ska tillse att arbetsplatsorganisationer bildas utifrån medlemmarnas önskemål och där förutsättningar finns eller där

	organisatoriska förhållanden så kräver inom sektionens verksamhetsområde.
<i>Uppgift</i>	Sektionens uppgifter De förtroendevalda i sektionen ska tillvarata medlemmarnas intressen gentemot arbetsgivaren och bistå medlemmarna i olika situationer.
<i>Fackliga arbetet på Arbetsplatsen</i>	Verksamheten ska organiseras så att det fackliga arbetet på arbetsplatsen stimuleras, den fackliga aktiviteten och handlingskraften sker på arbetsplatsen där medlemmarna och förtroendevalda driver medlemsnära frågor.
<i>Medlemsvärvning</i>	De förtroendevalda i sektionen ska erbjuda potentiella medlemmar inom sektionens verksamhetsområde medlemskap i Kommunal.
<i>Rekrytera förtroendevalda</i>	De förtroendevalda i sektionen ska rekrytera förtroendevalda som företräder medlemmarna på arbetsplatserna inom sektionen samt stimulera till att bilda arbetsplatsorganisationer.
<i>Anmäl till arbetsgivaren</i>	Styrelseuppdrag och andra fackliga uppdrag i sektionen ska snarast anmälas till arbetsgivaren efter genomfört val.
<i>Stöd</i>	Stödja förtroendevalda i det fackliga arbetet på arbetsplatsen och i förhandlingar enligt delegationsordning.
<i>Studier</i>	Bedriva uppsökande verksamhet för att erbjuda fackliga utbildningar till medlemmarna inom sektionen.
<i>Ombud</i>	Välja ombud till avdelningens representantskap, liksom ombud till andra organisationer, då representation tillkommer sektioner.
<i>Medlemsregister</i>	Hålla medlemsregistret aktuellt.
<i>Verksamhetsberättelse</i>	Årligen lämna in sektionens verksamhetsberättelse till avdelningens styrelse.
<i>LO</i>	Ansvara för att samverka inom LOs lokala organisation inom sektionens verksamhetsområde.
<i>Sammanhållning</i>	Sektionen ska verka för sammanhållning mellan medlemmarna.
<i>Verkställa beslut</i>	Sektionen är skyldig att följa och verkställa förbunds och avdelningsbeslut.
<i>Kostnader</i>	Kostnaderna för sektionens verksamhet och administration betalas av avdelningen på så sätt som representantskapet beslutar.
<i>Sektionens ledning</i>	Sektionsstyrelsen Ordföranden leder sektionens möten och styrelsens sammanträden samt utövar i samråd med den övriga styrelsen ledningen av sektionens verksamhet.
<i>Arbetsordning</i>	Sektionsstyrelsen ska upprätta en arbetsordning för sitt arbete.
<i>Antal ledamöter</i>	Sektionsstyrelsen ska bestå av fem ledamöter, ordförande och fyra övriga ledamöter. Efter medgivande av avdelningsstyrelsen kan antalet utökas till annat udda antal, högst nio.

<i>Styrelsens mandattid</i>	Styrelsens mandattid är två år.
<i>Suppleanter</i>	Minst tre styrelsesuppleanter väljs varje år för en mandattid på ett år. Dessa inträder i styrelsen i den ordning årsmötet beslutat.
<i>Avgående ledamot</i>	För suppleant som inträder i styrelsen efter avgående styrelseledamot, gäller den senares mandattid.
<i>Giltigt beslut</i>	För att styrelsebeslut ska vara giltigt krävs att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är ense om beslutet.
<i>Val</i>	Val av styrelse och suppleanter, ombud till representantskapet samt vissa andra förtroendeuppdrag förrättas på årsmötet eller genom en allmän medlemsomröstning.
<i>Allmän omröstning</i>	Om val förrättas genom allmän omröstning, och ett eller flera förtroendeuppdrag inte kan tillsättas på grund av föreskrivet röstantal inte uppnås, ska val till dessa uppdrag förrättas på årsmötet i vanlig ordning.
<i>Ordförande och övriga</i>	Ordförande väljs särskilt, övriga ledamöter väljs gemensamt.
<i>Majoritetsregler</i>	Vid personval krävs det att man får minst hälften av godkända röster.
<i>Fyllnadsval</i>	Om ordförande avgår under mandattiden ska fyllnadsval företas skyndsamt.
<i>Valberedning</i>	Valberedning Sektionens valberedning ska väljas på sektionens årsmöte. Valberedningens uppgift är att samla in nomineringar och lämna förslag på kandidater till förtroendeuppdrag som ska väljas genom allmän omröstning alternativt på årsmötet.
<i>Nominering</i>	Nomineringsförfarandet ska vara aktivt där medlemmarna uppmanas att skicka in namnförslag till valberedningen. Nomineringstiden avslutas i samband med nomineringsmötet senast fyra veckor innan årsmötet. Årsmötet är bundet av nomineringsmötet. Nomineringarna är bindande även vid allmän omröstning.
<i>Uppgift</i>	Styrelsens uppgifter Sektionsstyrelsen uppgift är att ha det övergripande ansvaret för att organisera sektionens verksamhet, verkställa beslut och följa upp verksamheten utifrån beslutade mål.
<i>Medlemsvärning och organisationsgrad</i>	Sektionsstyrelsen har ansvar för att värning av potentiella medlemmar sker och för att följa upp medlemsvärning och organisationsgrad på arbetsplatserna inom sektionens område.
<i>Rekrytera förtroendevalda</i>	Sektionsstyrelsen har ansvar för att arbetsplatsombud och skyddsombud rekryteras och för att följa upp rekrytering av förtroendevalda, så att det finns förtroendevalda som företräder medlemmarna på arbetsplatserna inom sektionen.
<i>Arbetsplatsorganisation</i>	Sektionsstyrelsen har ansvar för arbetsplatsorganisationer bildas och för att följa upp bildande av arbetsplatsorganisationer.

<i>Arbetsplatsombud</i>	Sektionsstyrelsen fastställer val av arbetsplatsombud utifrån arbetsplatsens förslag enligt § 5 mom 1.
<i>Mandatperiod</i>	Arbetsplatsombuden väljs på tre år.
<i>Förutsättningar att utföra sitt uppdrag</i>	Sektionsstyrelsen ska säkerställa att arbetsplatsombud, skyddsombud och arbetsplatsorganisationen har förutsättningar att utföra sitt uppdrag.
<i>Antal möten</i>	Medlemsmöten Sektion ska för den fackliga verksamheten och medlemsinflytandet hålla det antal möten som behövs för verksamheten, minst årsmöte och nomineringsmöte. Årsmötet ska hållas senast februari månads utgång. Nomineringsmötet hålls senast fyra veckor innan årsmötet.
<i>Övriga medlemsmöten</i>	Arbetsplats-, förvaltnings-, yrkes-, bransch-, eller andra konstellationer är andra former för att få igång det fackliga arbetet på arbetsplatsen.
<i>Extra medlemsmöte</i>	Extra medlemsmöte hålls då styrelsen finner det lämpligt eller då minst 25 procent av sektionens medlemmar skriftligen begärt detta för behandling av viss fråga. Mötet kan bara behandla den eller de frågor som föranleder mötet.
<i>Inbjudan,</i>	Till medlemsmöte ska inbjudan förmedlas i den ordning årsmötet beslutar.
<i>Årsmöte</i>	Vid sektionens årsmöte ska stadgeenliga val förrättas, behandling och godkännande av verksamhetsberättelsen för det föregående året, fastställande av tid för ordinarie medlemsmöten samt ordningen för inbjudan till dessa.
<i>Majoritetsregler</i>	§ 9. Avdelningar, mom 3 representantskap, sidorubrik majoritetsregler.
<i>Val, omröstning</i>	Alla val sker genom slutna omröstning om inte mötet enhälligt beslutar att det ska vara öppen omröstning.
<i>Övriga beslut</i>	Övriga beslut fattas genom öppen omröstning. Medlem får inte överlåta sin rösträtt till någon annan.

Mom 10. Det fackliga arbetet på arbetsplatsen

Arbetsplatsorganisationer

Klubb/arbetsplatsklubb
Förhandlingsorganisation
Annan gruppering

Arbetsplatsorganisationen är olika grupperingar som driver det fackliga arbetet på arbetsplatsen.

<i>Medlemsinflytande</i>	I samråd mellan sektion/avdelning och medlemmarna på arbetsplatsen avgörs vilken arbetsplatsorganisation som passar bäst på arbetsplatsen. Det är sektionen/avdelningen som ansvarar och fattar beslut om bildandet.
<i>Val</i>	Medlemmarna på arbetsplatsen väljer företrädarna i arbetsplatsorganisationen. De utsedda företrädarna fördelar uppgifterna mellan sig.

<i>Anmäl till arbetsgivaren</i>	Sektionen/avdelningen anmäler snarast de utsedda företrädarna till arbetsgivaren.
<i>Uppgifter</i>	<p>Arbetsplatsorganisationens uppgift Gemensamt för alla arbetsplatsorganisationer är att engagera och aktivera medlemmarna på arbetsplatsen.</p> <p>Medlemmarna tillsammans med de förtroendevalda på arbetsplatsen driver det fackliga arbetet på arbetsplatsen.</p>
<i>Företräder medlemmarna</i>	Företräder medlemmarna på arbetsplatsen.
<i>Värvar medlemmar</i>	De förtroendevalda i arbetsplatsorganisationen erbjuder medlemskap i Kommunal till potentiella medlemmar på arbetsplatsen.
	<p>§ 10. Förbundsstyrelsen Mom 1. Uppgift Mom 2. Sammansättning Mom 3. Sammanträden Mom 4. Arvode Mom 5. Återkallande av uppdrag Mom 6. Förbundsledning Mom 7. Närvaro vid sammanträde</p>
<i>Uppgift</i>	<p>Mom 1. Uppgift Förbundsstyrelsen leder Kommunals verksamhet och ansvarar för ekonomisk förvaltning och räkenskaper i överensstämmelse med stadgar och kongressbeslut. Mellan kongressens/förbundsmötets sammanträden är förbundsstyrelsen förbundets högsta beslutande organ.</p>
<i>Arbetsordning/delegationsordning</i>	Förbundsstyrelsen ska upprätta en arbets- och delegationsordning för sitt arbete.
<i>Antal och mandattid</i>	<p>Mom 2. Sammansättning Förbundsstyrelsen består av sjutton ledamöter. Förbundsledningen ingår i förbundsstyrelsen och väljs särskilt på kongressen. Övriga ledamöter väljs av kongressen för en mandattid av fyra år bland medlemmar inom förbundets organisationsområde.</p>
<i>Suppleanter</i>	Kongressen utser 17 suppleanter för en mandattid av fyra år. Vid ordinarie ledamots förhinder eller avgång inträder suppleanterna i den ordning kongressen fastställer. Vid förhinder för förbundsordförande inträder förbundssekreterare och avtalssekreteraren i nämnd ordning i hans ställe. Suppleant ersätter den som inträder som tjänstgörande ordförande.
<i>Avgångsskyldighet</i>	Avgångsskyldighet föreligger när pensionsålder uppnås enligt gällande pensionsregler.
	<p>Mom 3. Sammanträden Förbundsstyrelsen sammanträder i den omfattning styrelsen själv beslutar.</p>
<i>Styrelsebesluts giltighet</i>	För att styrelsebeslut ska vara giltigt fordras att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är ense om beslutet.

	<p>Mom 4. Arvode Förbundsstyrelsens ledamöter kan erhålla arvode under mandattiden med belopp som fastställs av kongressen innan val sker.</p>
<i>Återkallande av uppdrag</i>	<p>Mom 5. Återkallande av uppdrag Om ledamot av förbundsstyrelsen eller suppleant uppenbart åsidosatt sina skyldigheter eller på annat sätt förverkat det förtroende styrelseuppdraget förutsätter, utan skäl till utslutning ur Kommunal föreligger, kan kongressen/förbundsmötet på förslag från förbundsstyrelsen besluta att avsätta denna från sitt uppdrag.</p>
<i>Uppgift</i>	<p>Mom 6. Förbundsledning Förbundsledningen som leds av förbundsordförande, har ett gemensamt ansvar för de beslut och förslag som bereds till förbundsstyrelsens sammanträden samt för samordningen av verksamheten.</p>
<i>Sammansättning</i>	<p>Förbundsledningen utgörs av förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare.</p>
<i>Ombudsmän och tjänstemän</i>	<p>Mom 7. Närvaro vid sammanträde Ombudsmän och tjänstemän ska närvara vid förbundsstyrelsens sammanträden i den ordning som styrelsen beslutar. De har yttrande och förslagsrätt men inte rösträtt.</p>
	<p>§ 11. Förbundsledning och ombudsmän Mom 1. Val av förbundsledning Mom 2. Fyllnadsval Mom 3. Uppgifter Mom 4. Bisyssla Mom 5. Skiljande från tjänsten Mom 6. Förbundets ombudsmän</p>
<i>Kongressvalda funktionärer</i>	<p>Mom 1. Val av förbundsledning Kongressen väljer genom val, förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare.</p>
<i>Mandattid</i>	<p>Mandattiden är fyra år.</p>
<i>Villkor</i>	<p>Anställda inom Kommunal som väljs ska beviljas tjänstledigt under mandattiden, de blir kongressvalda förtroendevalda. Förbundsstyrelsen fastställer villkor för uppdragen. När uppdragen upphör ska förbundsstyrelsen reglera eventuell återgång i arbete.</p>
	<p>Mom 2. Fyllnadsval Avgår eller avlider kongressvald funktionär under mandattiden ska efterträdaren väljas vid ordinarie förbundsmöte, extra förbundsmöte eller extra kongress för tiden fram till nästa kongress.</p>
<i>Förbundsordföranden</i>	<p>Mom 3. Uppgifter Förbundsordförande leder i samråd med förbundsstyrelsen Kommunals verksamhet, leder förhandlingarna vid förbundsstyrelsens sammanträden, ansvarar för verkställighet av kongressens, förbundsmötets och förbundsstyrelsens beslut samt</p>

ansvarar för uppgifter som fastställs av förbundsstyrelsen i särskild ordning.

Förbundssekreteraren

Förbundssekreteraren biträder förbundsordförande i arbetet och är förste ställföreträdare vid dennes frånvaro. Ansvarar för utveckling av förbundets interna organisation och förnyelse av verksamheten samt för uppgifter som fastställs av förbundsstyrelsen i särskild ordning.

Avtalssekreteraren

Avtalssekreteraren biträder förbundsordförande i arbetet och är andre ställföreträdare vid dennes frånvaro. Ansvarar för och samordnar förbundets avtalsfrågor samt för uppgifter som fastställs av förbundsstyrelsen i särskild ordning.

Förbundsstyrelsen fastställer förbundsledningens närmare uppgifter i arbetsordningen.

Mom 4. Bisyssla

Kongressvald funktionär får inte utan förbundsstyrelsens tillstånd åta sig bisyssla som hindrar och påverkar utövande av uppdraget.

Misskötsel

Mom 5. Skiljande från uppdraget

Kongressvald funktionär som missköter sitt uppdrag kan skiljas från detta.

Återkallande av uppdraget

Beslut om återkallande av uppdrag gällande kongressvald funktionär fattas av kongressen/förbundsmötet efter förslag av förbundsstyrelsen. I avvaktan på kongressen/förbundsmötets beslut kan förbundsstyrelsen avstånga kongressvald funktionär från utövande av uppdraget.

Prövning

Förbundsstyrelsens beslut kan bli föremål för prövning av skiljemän enligt vad som stadgas i § 21 mom 3

Mom 6. Ombudsmän

Ombudsmän i Kommunal har en förtroendeanställning.

Anställs av förbundsstyrelsen

Ombudsmän anställs av förbundsstyrelsen. Anställningsvillkoren regleras i kollektivavtal. Lokalt placerade ombudsmän anställs i samråd med avdelningens ledningsgrupp.

Ombudsmän uppgifter

Ombudsmän ska biträda med inom förbundet förekommande arbete. Ansvara för medlemsvärning, förhandlingar och övrig facklig verksamhet, bistå avdelningar och sektioner i deras arbete och utföra uppgifter som förbunds-, avdelningsordföranden eller dennes ställföreträdare ålägger dem.

Beslut

Beslut om avskedande eller uppsägning av ombudsman som anställt av förbundsstyrelsen fattas av förbundsstyrelsen.

Prövning

Förbundsstyrelsens beslut kan bli föremål för prövning av skiljemän enligt vad som stadgas i § 21 mom 3

Förbundsstyrelsen beslutar

§ 12. Firmateckning

Förbundsstyrelsen utser de personer som har rätt att teckna förbundets firma. Firmateckning är giltigt endast när firman tecknats av två i förening, varav minst en firmatecknare ska vara förtroendevald i förbundsledningen. Bemyndigande som firmatecknare gäller tills vidare och kan när som helst återkallas av förbundsstyrelsen.

<i>Bemyndigande</i>	<p>Firmatecknaren har inte rätt att utan särskilt skriftligt bemyndigande av förbundsstyrelsen för förbundets räkning köpa eller sälja fast egendom. Inte heller får firmatecknare utan särskilt bemyndigande belasta förbundets fasta egendom med uttagande av inteckning för gäld eller för förbundets räkning uppta eller bevilja lån.</p>
Mom 1.	<p>§ 13. Ekonomisk förvaltning och räkenskaper Placeringsreglemente Mom 2. Attestinstruktioner Mom 3. Delegering Mom 4. Redovisning Mom 5. Årsberättelse</p> <p>Mom 1. Placeringsreglemente Förbundsstyrelsen fastställer placeringsreglemente för Kommunal.</p> <p>Mom 2. Attestinstruktioner Förbundsstyrelsen ska årligen upprätta attestordning samt regler för utanordning och utbetalningar.</p> <p>Mom 3. Delegering För ekonomisk förvaltning och räkenskaper ansvarar förbundsstyrelsen. Styrelsen kan välja att delegera dessa uppgifter till anställd som i enlighet med dessa stadgar, kongress- och förbundsmötesbeslut samt styrelsens föreskrifter har hand om den ekonomiska förvaltningen. I detta ingår förvaltningen av förbundets fastigheter, placeringar enligt gällande riktlinjer samt handläggande av ekonomiförvaltningens sammanhängande korrespondens. Den som delegeras dessa uppgifter ska genom förbundets försorg garantiförsäkras.</p>
<i>God redovisningssed</i>	<p>Mom 4. Redovisning Förbundets redovisning ska ske i överensstämmelse med god redovisningssed.</p>
<i>Årsredovisning</i>	<p>Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår. Av förbundsstyrelsen undertecknad årsredovisning ska vara revisorerna tillhanda snarast möjligt, dock senast sex veckor före kongressen/ förbundsmötet.</p>
<i>Behandling</i>	<p>Mom 5. Årsberättelse Förbundsstyrelsen ska varje år till kongressen/förbundsmötet avge en av förbundsstyrelsens ledamöter underskriven berättelse över det föregående årets verksamhet. Årsberättelsen ska bestå av verksamhetsberättelse, hållbarhetsrapport, årsredovisning samt revisionsberättelse.</p>
<i>Antal</i>	<p>§ 14. Förbundets revision Mom 1. Revisorer Mom 2. Uppgift Mom 3. Föredragning Mom 4. Rätt ta del av handlingar Mom 5. Revisorerans ansvar Mom 6. Arvode</p> <p>Mom 1. Revisorer Kongressen väljer bland medlemmarna tre förtroendevalda revisorer.</p>

<i>Mandat tid</i>	Mandattiden är fyra år.
<i>Suppleanter</i>	Kongressen väljer tre revisorssuppleanter på en mandattid av fyra år. Suppleanten träder in om en ordinarie revisor varaktigt är förhindrad att delta i revisionen i den ordning kongressen beslutar.
<i>Revisionsbolag</i>	För granskning av förbundets räkenskaper och förbundsstyrelsens förvaltning väljer kongressen respektive förbundsmötet ett registrerat revisionsbolag.
<i>Uppgift</i>	<p>Mom 2. Uppgift</p> <p>Revisorerna har till uppgift att granska förbundsstyrelsens verksamhet, förvaltning och räkenskaper, samt att till kongressen respektive förbundsmöte årligen gemensamt avge revisionsberättelse med till- eller avstyrkan av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsens ledamöter.</p>
<i>Särskild granskning rapport</i>	De förtroendevalda revisorerna ska avge en särskild granskningsrapport till kongressen respektive förbundsmötet om sin granskning av ändamålsenligheten och effektiviteten i förbundets verksamhet.
<i>Särskild revision beskrivning</i>	En särskild revisionsbeskrivning för de förtroendevalda revisorerna fastställs av kongressen.
<i>Revisionsberättelse</i>	Revisionsberättelse och särskild granskningsrapport för räkenskapsåret avges till kongressen respektive förbundsmötet senast tre veckor innan dess sammanträde.
<i>God revisionssed</i>	Revisionen ska ske i överensstämmelse med god revisionssed.
	<p>Mom 3. Föredragning</p> <p>Den särskilda granskningsrapporten föredras av de förtroendevalda revisorerna på kongressen/ ordinarie förbundsmöte.</p>
<i>Närvaroskyldighet</i>	När frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsens ledamöter behandlas av kongressen/ ordinarie förbundsmöte ska samtliga revisorer närvara.
<i>Föredragning</i>	Den revisor som revisorerna utser ska föredra revisionsberättelsen.
<i>Lämna rapport</i>	Revisorerna ska vid minst ett ytterligare tillfälle medverka på förbundsstyrelsens sammanträde och lämna rapport över sina iakttagelser.
<i>Delta i viss sammanträde</i>	Om förbundsstyrelsen på grund av framställda anmärkningar eller förslag kallar revisorerna till sammanträde, är de skyldiga att närvara vid sammanträdet under behandlingen av det nämnda ärendet.
	<p>Mom 4. Rätt ta del av handlingar</p> <p>Varje revisor har efter framställning rätt att ta del av allt material som rör Kommunals verksamhet samt förbundsstyrelsens räkenskaper och förvaltning.</p>
	<p>Mom 5. Revisorernas ansvar</p> <p>Om revisorerna i berättelse eller annan handling som de framlägger, uppsåtligt eller av oaktsamhet lämnat oriktig</p>

uppgift, eller av samma skäl underlåtit att göra anmärkning mot sådan uppgift i handling som de granskat, är de ansvariga för uppkommande skada.

*Förtroendevalda
revisorer*

Mom 6. Arvode

Revisorernas kan erhålla arvode under kongressperioden som fastställs av kongressen. Detta ska fastställas före valet.

Auktoriserad revisor

För auktoriserad revisor utgår ersättning enligt avtal.

§ 15. Kongress

Mom 1. Högsta beslutande organ

Mom 2. Sammanträde

Mom 3. Sammansättning

Mom 4. Närvaroplikt

Mom 5. Frågor att behandla

Mom 6. Ombud

Mom 7. Motioner

Mom 8. Förberedelse av sammanträde

Mom 9. Uppgifter

Mom 10. Beslut om ansvarsfrihet

Mom 11. Val

Mom 12. Beslutsordning

Mom 1. Högsta beslutande organ

Kongressen är Kommunals högsta beslutande organ.

Tidpunkt

Mom 2. Sammanträde

Kongressen hålls vart fjärde år, senast i juni månad.

Extra kongress

Därutöver kan extra kongress inkallas då förbundsstyrelsen anser det nödvändigt. Då mer än hälften av Kommunals avdelningars ombud eller minst 10 procent av medlemmarna i Kommunal skriftligen begär detta ska extra kongress hållas. Extra kongress kan endast behandla den fråga som föranlett dess inkallande.

Antal ombud

Mom 3. Sammansättning

Kongressen består av 374 ombud som väljs av avdelningens representantskap.

Förbundsstyrelsen

I kongressen ingår också förbundsstyrelsens ledamöter. Dessa har yttrande och förslagsrätt i alla frågor samt rösträtt i frågor som inte avser ansvarsfriheten för det föregående verksamhetsåret.

*Revisorer och
valberedning*

Mom 4. Närvaroplikt

Vid kongressen är förbundsrevisorerna och förbundets valberedning skyldiga att närvara. De har yttrande och förslagsrätt, men inte rösträtt.

Anställda

Ombudsmän, och tjänstemän ska, så som representanter för förbundets lokalavdelningar och förbundskontorets enheter eller som föredragande, närvara vid kongressen i den utsträckning som förbundsstyrelsen beslutar. De har yttrande- och förslagsrätt men inte rösträtt.

*Frågor som väcks
till kongressen*

Mom 5. Frågor att behandla

Ordinarie kongress ska behandla frågor som hänskjutits dit av förbundsstyrelsen eller väckts genom motion.

<i>Övriga frågor</i>	Fråga som inte förelagts kongressen på något av dessa sätt får, om den inte avser stadgeändring, tas upp till behandling om kongressen fattar beslut med tre fjärdedels majoritet.
<i>Mandattid</i>	Mom 6. Ombud Ombud till kongressen väljs vart fjärde år för en mandat tid på fyra år.
<i>Ombuds fördelning</i>	Ombuden fördelas proportionerligt mellan förbundets avdelningar utifrån medlemsantalet den 31 maj det år val ska ske, varje avdelning får minst 8 platser.
<i>Tillkännage</i>	Förbundsstyrelsen fastställer hur många mandat som tillkommer varje avdelning och tillkännager detta före utgången av juli månad det år val av ombud sker.
<i>Val av ombud och suppleanter</i>	Avdelningens representantskap väljer på sitt höstmöte avdelningens ombud. Lämpligt antal suppleanter väljs som ersätter ordinarie ombud i den ordning höstmötet beslutar.
<i>Valbarhet</i>	Valbar till ombud är medlem inom avdelningens verksamhetsområde, med undantag av medlem som är ledamot i förbundsstyrelsen eller förbundsrevisor.
<i>Nominering</i>	Nominering sker på sektionmöte enligt den ordning som förbundsstyrelsen fastställer.
<i>Fullmakt</i>	Som fullmakt för valda ombud och suppleanter gäller representantskapets protokoll över valet. Protokollet sänds omedelbart till förbundsstyrelsen.
<i>Motionsrätt</i>	Mom 7. Motioner Motion till kongressen kan skrivas av medlem, sektion och avdelning. Om medlem skriver motion ska den sändas via sektionen.
<i>Lokal behandling</i>	Därefter bereds motioner från medlem och sektion och avdelning av avdelningsstyrelsen till representantskapet som har att bifalla eller avslå motionerna. Samtliga motioner sänds till förbundsstyrelsen.
<i>Motionstid</i>	Motion ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast sex månader före kongressens ordinarie sammanträde.
<i>Avtalsförslag</i>	Motion om avtalsförslag ska behandlas av kongressen endast om den är av övergripande principiell karaktär. Motionsförslag som rör detaljer i kollektivavtal ska av förbundsstyrelsen hänskjutas till avtalsdelegationerna för beaktande i kommande avtalsrörelse.
<i>Förbundsstyrelsen behandling</i>	Förbundsstyrelsen sammanställer motionerna. Dessa ska tillsammans med förbundsstyrelsens utlåtande sändas till ombuden senast fyra veckor innan kongressen sammanträder.
<i>Kallelse</i>	Mom 8. Förberedelse av sammanträde Förbundsstyrelsen ska planlägga kongressens sammanträde. Kallelse till möte ska tillsammans med förslag till dag- och arbetsordning och övriga handlingar sändas till ombuden senast tre veckor före sammanträdet.

<i>Principiella frågor</i>	Mom 9. Uppgifter Kongressen ska behandla för förbundets verksamhet viktiga principiella och idémässiga frågor samt förbundsstyrelsens förslag avseende inriktning av förbundets verksamhet. Därutöver ska kongressen uttrycka förbundets ståndpunkter i samhällsfrågor som berör medlemmarna.
<i>Motioner</i>	Kongressen ska behandla motioner samt förbundsstyrelsens utlåtande över dessa.
<i>Stadgar</i>	Kongressen ska behandla förslag till förändringar av förbundets stadgar, enligt vad som regleras i § 22.
<i>Val</i>	Kongressen ska genomföra val till förtroendeuppdrag enligt vad som regleras i § 15 mom 11.
<i>Fördelning av medlemsavgift</i>	Kongressen ska ta ställning till avdelningsdel och förbundsdel, samt indelning av avgiftsnivåerna enligt vad som regleras i § 6.
<i>Budgetprognos</i>	Kongressen fastställer verksamhetsinriktning och föreläggs kommande års budgetprognos.
<i>Besvär</i>	Kongressen ska i förekommande fall behandla besvär som anförts mot förbundsstyrelsens beslut, enligt vad som regleras i § 21 Mom 2.
<i>Årsberättelse</i>	Mom 10. Beslut om ansvarsfrihet Kongressen ska behandla årsberättelse, revisorernas särskilda granskningsrapport och revisionsberättelse för föregående år och i anslutning därtill frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.
<i>Val av förbundsledning</i>	Mom 11. Val Kongressen väljer förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare.
<i>Fyllnadsval av förbundsledning</i>	Under kongressperioden kan i förekommande fall fyllnadsval till något av dessa uppdrag förrättas av ordinarie förbundsmöte, extra förbundsmöte eller extra kongress.
<i>Förbundsstyrelse och revisorer</i>	Kongressen väljer ledamöter av förbundsstyrelsen och suppleanter för dessa samt revisorer och dess suppleanter.
<i>Valberedning</i>	Förbundsmötet väljer året före kongress en valberedning enligt § 16 Mom 5.
<i>Nominering till samtliga uppdrag som väljs på kongressen</i>	Nominering sker genom att kongressombuden lämnar förslag till valberedningen senast den tid valberedningen meddelar. Samma person kan nomineras till olika uppdrag. Kongressen är bunden av nomineringen.
<i>Valberedningens förslag</i>	Valberedningens förslag på samtliga kandidater ska tillsammans med övriga nominerade sändas till ombuden senast tre veckor före kongressen.
<i>Sluten eller öppen omröstning</i>	Mom 12. Beslutsordning Val som nämns i mom 11 sker genom sluten omröstning, om inte kongressen enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen. Övriga beslut fattas med öppen omröstning.

<i>Majoritetsregler</i>	§ 9. Avdelningar, mom 3 representantskap, sidorubrik majoritetsregler
<i>Rösträtt</i>	Varje ombud har en röst. Rösträtten får inte överlåtas till någon annan. § 16. Förbundsmöte Mom 1. Sammanträden Mom 2. Sammansättning Mom 3. Närvaroplikt Mom 4. Planläggning av sammanträde Mom 5. Frågor att behandla Mom 6. Val av valberedning Förbundsmötet är Kommunals högst beslutande organ kongressfria år. Mom 1. Sammanträden Förbundsmötet hålls senast i juni månad, kongressfria år.
<i>Extra sammanträde</i>	Därutöver kan extra sammanträde inkallas om förbundsstyrelsen anser det nödvändigt.
<i>Antal ombud</i>	Mom 2. Sammansättning Förbundsmötet består av 50 ombud som väljs av avdelningarnas representantskap i kretsen av valda kongressombud, med en mandattid av tre år.
<i>Suppleanter</i>	Lämpligt antal suppleanter väljs inom kretsen av valda kongressombud, de träder in i den ordning representantskapet beslutar, mandattiden är tre år.
<i>Förbundsstyrelsen</i>	I förbundsmötet ingår också förbundsstyrelsens ledamöter. Dessa har yttrande och förslagsrätt i alla frågor samt rösträtt i frågor som inte avser ansvarsfriheten för det gångna verksamhetsåret.
<i>Ombuds fördelning</i>	Ombuds fördelningen fördelas proportionerligt mellan förbundets avdelningar utifrån medlemsantalet den 31 maj kongressåret, varje avdelning får minst en plats.
<i>Revisorer</i>	Mom 3. Närvaroplikt Vid förbundsmötet är förbundsrevisorerna skyldiga att närvara. De har yttrande och förslagsrätt, men inte rösträtt.
<i>Anställda</i>	Ombudsmän och tjänstemän som ska representera förbundets lokalavdelningar och förbundskontorets enheter eller är de som är föredragande ska närvara vid förbundsmötet i den utsträckning som förbundsstyrelsen beslutar. De har yttrande och förslagsrätt, men inte rösträtt.
<i>Kallelse</i>	Mom 4. Planläggning av sammanträde Förbundsstyrelsen ska planlägga förbundsmötets sammanträde. Kallelse till förbundsmöte ska tillsammans med förslag till dag- och arbetsordning och övriga handlingar sändas till ombuden senast tre veckor före sammanträdet.
<i>Frågor väcks i förväg till förbundsmötet</i>	Mom 5. Frågor att behandla Förbundsmötets sammanträden ska behandla frågor som hänskjutits dit av förbundsstyrelsen eller väckts

<i>Särskild fråga</i>	genom särskild fråga rörande den fackliga verksamheten av avdelningsstyrelsen. Särskild fråga lämnas till förbundsstyrelsen senast tre månader innan sammanträdet.
<i>Besvär</i>	Förbundsmötet ska i förekommande fall behandla besvär som anförts mot förbundsstyrelsens beslut, enligt vad som regleras i § 21 mom 2.
<i>Årsberättelse och ansvarsfrihet</i>	Förbundsmötet ska behandla årsberättelse, revisorernas särskilda granskningsrapport och revisionsberättelse för föregående år och i anslutning därtill frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.
<i>Medlemsavgift</i>	Förbundsmötet ska ta ställning till avdelningsdel och förbundsdel, enligt vad som regleras i § 6.
<i>Budgetprognos</i>	Förbundsmötet fastställer verksamhetsinriktning och föreläggs kommande års budgetprognos.
<i>Valberedning</i>	Förbundsmötet väljer valberedning året innan kongress. Eventuella vakanser under perioden tillsätts av förbundsmötet.
<i>Instruktioner</i>	Mom 6. Valberedning Valberedning föreslås och verkar enligt beslutade valberedningsinstruktioner.
<i>Mandattid</i>	Valberedningen verkar under kongressperioden.
<i>Uppgift</i>	Valberedningens uppgift är att föreslå kandidater till de förtroendeuppdrag som kongressen ska tillsätta genom val. Valberedningen ska också, i händelse av fyllnadsval under den följande kongressperioden, föreslå kandidater till sådana vakanta uppdrag. Valberedningen ska i sina förslag ta hänsyn till mångfald, yrkes/avtalsområde och geografisk spridning.
<i>Sluten eller öppen omröstning</i>	Mom 7. Beslutsordning Val som nämns i mom 11 sker genom sluten omröstning, om inte förbundsmötet enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen. Övriga beslut fattas med öppen omröstning.
<i>Majoritetsregler</i>	§ 9. Avdelningar, mom 3 representantskap, sidorubrik majoritetsregler
<i>Rösträtt</i>	Varje ombud har en röst. Rösträtten får inte överlåtas till någon annan.
<i>Rätt till hedersmedlemskap</i>	§ 17. Hedersmedlemskap Förbundsstyrelsen kan bevilja medlem i Kommunal hedersmedlemskap.
<i>Villkor</i>	För att kunna utses till hedersmedlem måste medlem under sammanlagt minst 25 år innehaft ett förtroendeuppdrag inom Kommunal. Förbundsstyrelsen kan även i andra fall bevilja hedersmedlemskap då skäl därtill finns.
<i>Ansökan om hedersmedlemskap</i>	Om medlem uppfyller villkoren för hedersmedlemskap, kan medlem själv ansöka och ange de skäl som finns för att få hedersmedlemskap. Ansökan skickas till avdelningen som handlägger frågan och därefter skickas ansökan till förbundsstyrelsen.

<i>Förbundsstyrelsen</i>	Förbundsstyrelsen kan utan ansökan bevilja hedersmedlemskap där villkoren är uppfyllda.
<i>Hedersmedlems rätt</i>	Hedersmedlem som slutat sin anställning eller avgår från sin anställning på grund av pension, behåller rätten att närvara på organisationens möten under förutsättning att denne inte övergått till annat förbund.
	§ 18. Utträde Mom 1. Rätt till utträde Mom 2. Behandling av utträdesansökan Mom 3. Rätt till överklagande
<i>Uppsägningstid</i>	Mom 1. Rätt till utträde Medlem har rätt till utträde ur förbundet efter en uppsägningstid av tre hela kalendermånader sedan förfallna avgifter betalats.
<i>Annan verksamhet</i>	Medlem, som har övergått till verksamhet, som ligger utanför förbundets organisationsområde, ska beviljas omedelbart utträde under förutsättning att förfallna avgifter betalats.
<i>Skriftlig ansökan</i>	Mom 2. Behandling av utträdesansökan Skriftlig ansökan om utträde ska lämnas till Kommunal. Mom 3. Rätt till överklagande Förbundsstyrelsens beslut om omedelbart utträde enligt mom 1. annan verksamhet, får överklagas i den ordning som stadgas i § 21 mom 2.
	§ 19. Uteslutning Mom 1. Ej erlagd stadgeenlig avgift Mom 2. Andra grunder för uteslutning Mom 3. Behandling av uteslutningsärende enligt mom 3.
<i>Uteslutning</i>	Mom 1. Ej erlagd stadgeenlig avgift Medlem, som för viss månad inte inom tre månader därefter betalat stadgeenliga avgifter, ska uteslutas ur Kommunal från nämnda tidpunkt.
<i>Rätt till överklagande</i>	Den som uteslutits ur Kommunal på grund av ej erlagd stadgeenlig avgift, har rätt att överklaga detsamma till förbundsstyrelsen enligt § 21 Mom 2 Mom 2. Andra grunder för uteslutning Uteslutning kan också ske när medlem
<i>Oriktiga uppgifter</i>	a) genom medvetet oriktiga uppgifter beviljats medlemskap
<i>Oredigt förfarande</i>	b) genom oredigt förfarande fått ekonomisk ersättning från förbundet eller tillgripit avdelnings- eller förbundsmedel
<i>Strejkbrytare</i>	c) uppträtt som strejk- eller blockadbrytare
<i>Utan medgivande</i>	d) utan medgivande av förbundsstyrelsen även har medlemskap i facklig organisation som står utanför Landsorganisationen
<i>Övriga skäl</i>	e) på annat sätt än vad som angetts under a) - d), uppsåtligen brutit mot stadgarna eller vägrat rätta sig efter föreskrifter som har stöd i stadgar eller kongress/förbundsmötesbeslut. Detsamma gäller då medlem bedriver eller stödjer sådan verksamhet som är

	oförenlig med organisationens ändamål eller på annat sätt uppträder illojalt.
<i>Förbundsstyrelsen beslutar</i>	Beslut om uteslutning i fall som avses i detta moment fatas av förbundsstyrelsen.
<i>Skriftlig anmälan</i>	Mom 3. Behandling av uteslutningsärende enligt mom 2. Anmälan, som kan leda till uteslutning enligt mom 2 a) – e) ska lämnas skriftligen till avdelningsstyrelsen som med sitt yttrande om till- eller avstyrkande ska lämna den till förbundsstyrelsen.
<i>Rätt till yrkande</i>	Genom förbundsstyrelsens försorg ska anmälan skickas till medlem på senast kända adress, som inom två veckor därefter ska komma in med förklaring till förbundsstyrelsen.
<i>I uppenbara fall</i>	Vad som sägs i första och andra stycket i detta moment ska inte tillämpas, när den som uteslutningen gäller gjort sig skyldig till förfarande som strider mot dessa stadgar eller mot stadgeenligt antagna föreskrifter och kongress/ förbundsmötets beslut, och denne trots tillsägelse av förbundsstyrelsen inte rättar sig därefter.
<i>Beslut meddelas</i>	Förbundsstyrelsens beslut ska genom protokollsutdrag meddelas medlem under senast kända adress.
<i>Rätt till överklagande</i>	Om den som uteslutits ur Kommunal på grunder som avses i Mom 2 a) – e) anser att beslutet inte är stadgeenligt, har denne rätt att överklaga detsamma till kongressen/förbundsmötet enligt den ordning som stadgas i § 21 mom 2. § 20. Återkallande av rätt att inneha uppdrag Mom 1. Grund för återkallande Mom 2. Avdelningsuppdrag Mom 3. Sektionsuppdrag Mom 4. Särskilda skäl Mom 5. Rätt till överklagande
<i>Medlemskap</i>	Mom 1. Grund för återkallande Om förtroendevald i Kommunal utträder eller utesluts ur Kommunal, anses denna skild från uppdraget.
<i>Grund för återkallande</i>	När skäl till uteslutning ur Kommunal saknas men medlem har förbrukat förtroende och uppsåtligen bryter mot stadgarna, vägrar rätta sig efter kongress/ förbundsmötes beslut, bedriver eller stödjer sådan verksamhet som skadar Kommunal och är oförenlig med förbundets ändamål och värdegrund eller på annat sätt uppträder illojalt mot förbundet, kan en medlem, för viss tid eller tills vidare, fråntas rätten att inneha styrelse- eller annat förtroendeuppdrag inom Kommunal. Mom 2. Avdelningsuppdrag Om styrelseledamot eller annan förtroendevald åsidosatt sina skyldigheter eller på annat sätt förverkat det förtroende uppdraget förutsätter, utan att skäl till uteslutning ur Kommunal föreligger, kan denne genom beslut av avdelningsstyrelsen skiljas från sitt uppdrag under resten av mandatperioden. Sådant beslut ska godkännas av förbundsstyrelsen. Mom 3. Sektionsuppdrag Om styrelseledamot eller annan förtroendevald uppenbart åsidosatt sina skyldigheter eller på annat sätt förverkat det förtroende uppdraget förutsätter, utan skäl till uteslutning ur

	<p>Kommunal föreligger, kan denne efter förslag från sektionstyrelsen och beslut av avdelningsstyrelsen skiljas från sitt uppdrag för resten av mandatperioden. Sådant beslut ska godkännas av förbundsstyrelsen.</p>
<i>Särskilda skäl</i>	<p>Mom 4. Beslut av förbundsstyrelsen Vid andra tillfällen och särskilda skäl föreligger, kan förbundsstyrelsen besluta att en medlem, för viss tid eller tills vidare, fräntas rätten att inneha styrelse- eller annat förtroendeuppdrag inom Kommunal.</p> <p>Mom 5. Rätt till överklagande Förbundsstyrelsens beslut om återkallande av rätt att inneha förtroendeuppdrag kan överklagas i den ordning som regleras i § 21 mom 2.</p> <p>§ 21. Överklagande och skiljemannaförfarande Mom 1. Rätt till överklagande av uteslutning på grund av ej erlagd stadgeenlig avgift Mom 2. Rätt till överklagande i övrigt Mom 3. Prövning av skiljemän</p> <p>Mom 1. Rätt till överklagande av uteslutning på grund av ej erlagd stadgeenlig avgift</p>
<i>Förbundsstyrelsens beslut</i>	<p>Medlem kan till förbundsstyrelsen överklaga beslut inom 30 dagar om uteslutning på grund av ej erlagd stadgeenlig avgift enligt § 21 mom 1.</p> <p>Mom 2. Rätt till överklagande i övrigt Medlem kan till kongressen/ förbundsmötet överklaga förbundsstyrelsens beslut om</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Inträdesansökan (§ 4 mom 6) b) Uppsägningstid (§ 18 mom 3) c) Uteslutning (§ 19 mom 3) d) Återkallande av rätt att inneha uppdrag (§20 mom 2-4).
<i>Tidsfrister</i>	<p>Skriftligt överklagande ska lämnas till förbundsstyrelsen inom 30 dagar efter den dag då medlem tagit del av beslutet. Kongressen/förbundsmötet beslutar i ärendet vid nästkommande sammanträde.</p>
<i>Kongressen/ förbundsmötets beslut</i>	<p>Om kongressen/förbundsmötet i tvister som avses i mom 2. punkterna a) – d) inte ändrar förbundsstyrelsens beslut, har den som beslutet gäller rätt att hänskjuta tvisten till prövning av skiljemän enligt mom 3.</p>
<i>Förutsättningar för skiljemän</i>	<p>För att tvist ska få hänskjutas till skiljemän måste den som beslutet gäller ha fullföljt talan mot beslutet enligt föreskrifterna i detta moment.</p>
<i>Lagen om skiljeförfarande</i>	<p>Mom 3. Prövning av skiljemän Inbördes tvister mellan Kommunal och dess underorganisationer, styrelse eller förtroendevald samt tvister som avses i mom 2 a) – d) ska hänskjutas till avgörande av skiljemän i den ordning lag om skiljeförfarande reglerar med följande avvikelser.</p>
<i>Förbundets skiljeman</i>	<p>Landsorganisationens styrelse utser för kongressperioden tre personer och tre ersättare för dessa, att vara skiljemän för medlemsförbunden i sådana tvister som avses i första stycket. När</p>

	skiljeförande påkallas utser Kommunal en av dessa att vara skiljeman för Kommunal.
<i>Oenighet om tredje skiljemannen</i>	Kan inte de av parterna utsedda skiljemännen enas om den tredje ledamoten utses denna av kansliansvarig ordförande i arbetsdomstolen.
<i>Kostnader</i>	I tvist där Kommunal och enskild person är parter svarar Kommunal, oavsett utgången i tvisten, för ersättningen till skiljemännen. Övriga kostnader står den förlorade parten för.
<i>Enskild person</i>	Med enskild person avses styrelseledamot, förtroendevald och medlem som omfattas av § 21 mom 2.
<i>Stadgeändring</i>	§ 22. Stadgeändring Ändring av dessa stadgar kräver kongressbeslut. Förslag om stadgeändring kan endast väckas av förbundsstyrelsen eller genom motion. § 23. Beslut om Kommunals upplösning Kommunal kan inte upplösas med mindre än att förslag om detta i allmän omröstning biträtts av fem sjättedelar av förbundets samtliga medlemmar. Om Kommunal upplöses, tillfaller behållna tillgångar Landsorganisationen. Lokalorganisationernas upplösning Avdelning kan inte upplösa eller lägga ner sin verksamhet utan förbundsstyrelsens medgivande. Om avdelning, sektion eller arbetsplatsorganisation trots tillsägelse inte fullgör sina skyldigheter gentemot förbundet eller på annat sätt vägrar följa stadgeenliga beslut, kan förbundsstyrelsen besluta om dess upplösning. Om avdelning upplöses, ska dessa efter avvecklingen behållna tillgångarna tillfalla förbundet. Avdelningens styrelse kan på samma grunder besluta att upplösa sektion och arbetsplatsorganisationer inom avdelningens verksamhetsområde. Sådant beslut ska rapporteras till och godkännas av förbundsstyrelsen.

